

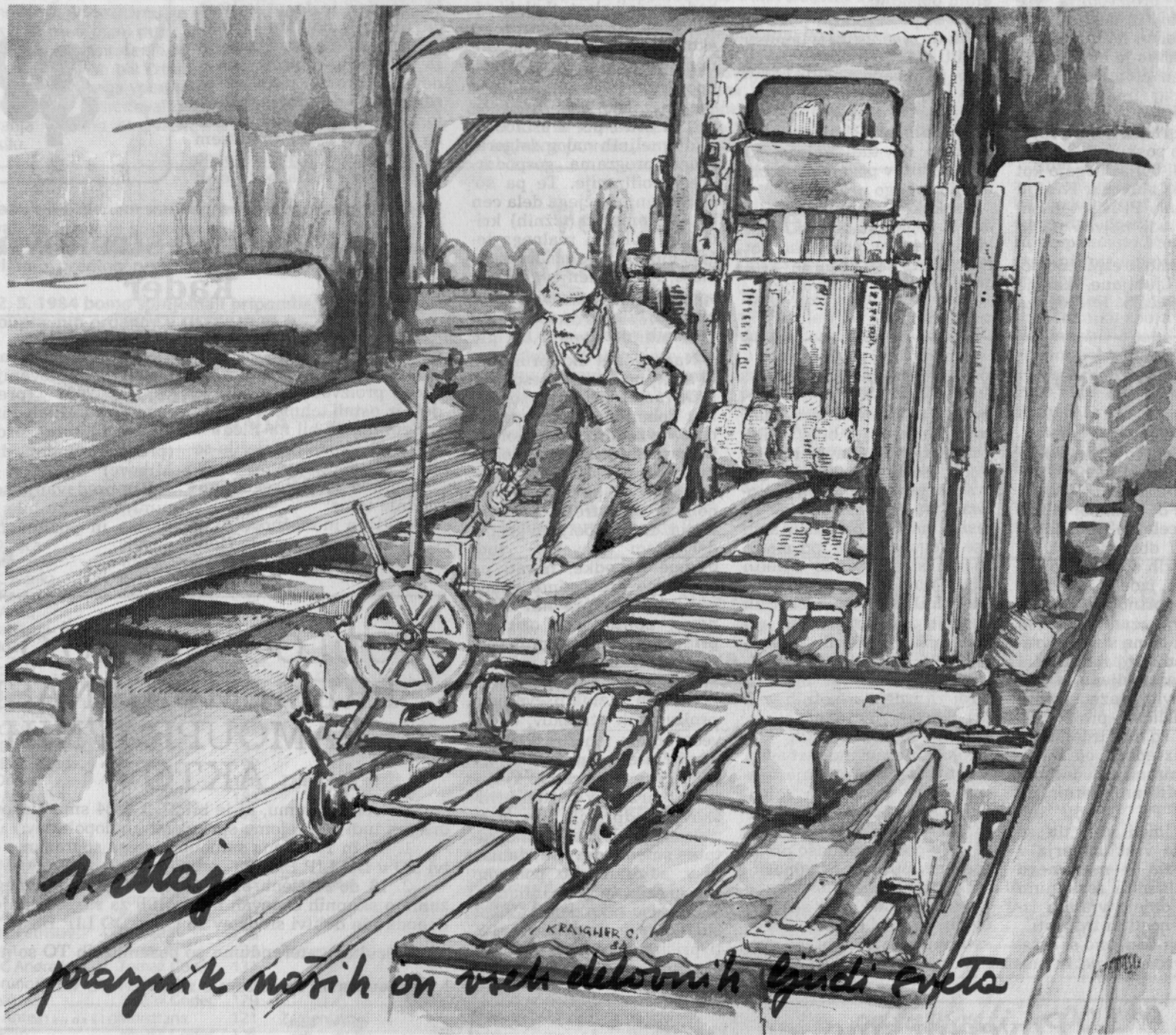
GLASILO

DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLED

LETO XIV

SREDA, 18. APRIL 1984

ŠT. 4

I. Maj

praznik naših in vseh delovnih ljudi sveta

V letu 1889 so v Parizu na internacionalnem socialističnem kongresu sprejeli pomemben sklep, da se 1. maj praznuje kot mednarodni praznik dela. V tistem času so potekale stavke in štrajki v ZDA. Kapitalističnemu družbenemu redu je delavski razred napovedoval popoln konec. Da bi si delavci izboljšali življenjske pogoje, so se morali izkoriščevalcem upreti. Sindikalne organizacije so bile najprej v skromnem številu, toda kasneje so se širile in Marx-Engelsova teorija se je pričela spreminjati v prakso. Ob podpori vseh ljudskih množic je delavsko gibanje dosegalo uspehe.

»Delu čast in oblast!« je bilo geslo tudi delavcev v Sloveniji, ki so leta 1890 prvič praznovali praznik dela. Po letu 1920 pa je bila komunistična partija tista sila, ki je dobivala oporo v narodu. Kljub aretacijam in preganjanjem se je delavsko gibanje napredno razširilo. Svoje cilje so uresničili komunisti-borci in vsi napredni ljudje med vojno. Osvobodili so zemljo izpod tujega jarma ter ustanovili novo domovino.

Težka, a vendar uspešna je bila pot izgradnje socialistične samoupravne Jugoslavije po vojni pa vse do današnjih dni. Pred devetimi leti je zaživel delegatski sistem in po vzoru dveh velikanov

socialistične revolucije Tita in Kardelja je zaživeloupravljajnje v delovnih organizacijah, KS, občinah in povsod v republikah.

Živimo v obdobju stabilizacije, ki zahteva zrelega delavca, ki zna delati, pravilno odločati, varčevati in samoupravno pot izgrajevati dalje. Žal pogosto še vedno ugotavljamo, da delavci postavljajo svoje pravice pred dolžnostmi. Premalo je še obveščanja, strokovnega tolmačenja naših samoupravnih aktov. Le-te pa bi moral delavec poznati, da bi znal spremljati in tudi spreminjati na bolje. Iz gospodarske krize, ki tare tudi druge države po svetu, bomo našli izhod le enotni s skupnimi prizadevanji in s kvalitetnim delom. Vsakdo bi moral uresničiti idejo: za skupnost bom delal, s tarnanjem in neutemeljeno kritiko ne bomo dosegli boljših rezultatov. Kvalitetno opravljeno delo je odraz delavčeve zavesti in želje po napredku.

Ob prazniku dela — 1. maju naj nas vodijo misli, da smo srečni, ker imamo delo; da ne delamo samo zase, temveč tudi za skupnost. Ozrmo se vase in naj nas spremlja misel pokojnega predsednika Tita: »V delu moramo biti vedno prvi!«

Vesna

Sklepi samoupravnih organov

Odbor za splošne zadeve, družbeni standard in obveščanje (29. 3. 1984)

1. Predlagal je delavskemu svetu DO, da sprejme povišanje nadomestila za topli obrok: Nadomestilo za topli obrok v vseh TO in DSSS naj se zviša na 45 dni, za zaposlene v poslovalnicah Murska Sobota in Zagreb pa na 60 din. Nadomestilo v višini 60 din velja tudi za tiste delavce, ki so službeno odsotni izven DO do 8 ur dnevno in v času malice niso v DO ter niso upravičeni do dnevnice.

2. Določil je cene dnevnega pensiona v počitniškem domu, najemnino za prikolice in dneve menjave. Prijavnice za letovanje so objavljene v Glasilu.

3. Obravnaval je pogodbo o prispevku za kulturno akcijo za leto 1984. Delovna organizacija se s to pogodbo obvezuje, da bo za izvedbo kulturne akcije 1984 prispevala 10,00 din na zaposlenega. Sprejel je sklep o podpisu navedene pogodbe.

Odbor za organizacijo, kadre in stanovanja (30. 3. 1984)

1. Pregledal je osnutek prednostne liste prosilcev za stanovanja. V seznamu je 36 pričakovalcev stanovanj, 7 prosilcev med njimi prosi za zamenjavo stanovanja. V lanskem letu je bilo rešenih 12 prosilcev (dodeljena so bila stanovanja ali pa so bili črtani z liste zaradi individualne rešitve stanovanjskega vprašanja).

Odbor je posredoval prednostno listo prosilcev za stanovanja v javno obravnavo. Predlog liste je objavljen v Glasilu.

V skladu s 23. členom samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah za urejanje stanovanjskih vprašanj v DO LIP Bled in na osnovi sklepa odbora za organizacijo, kadre in stanovanja objavljamo predlog prednostne liste prosilcev za stanovanja.

Do 12. 5. 1984 bomo sprejemali pripombe; pošljite jih tajniku samoupravnih organov v DSSS LIP Bled.

PREDNOSTNA LISTA PROSILCEV ZA STANOVANJA

Priimek in ime	TOZD	Štev. točk	Opomba
1. ODAR Ljubica	Tomaž Godec	330	
2. MIHELIC Marjeta	Rečica	273	
3. ŠIPKA Danica	Podnart	269	
4. ARH Nada	Tomaž Godec	262	Reš. jo kot sam. osebo
5. ZUPANC Ivanka	Rečica	248	
6. SODJA Roman	Tomaž Godec	245	
7. HADIČ Azira	Rečica	234	
8. PAJIČ Radivoje	Podnart	229	
9. STARE Jože	Tomaž Godec	228	
10. KRANJIC Zala	Tomaž Godec	225	
11. JOVANOVA Dušanka	Podnart	224	Zamenjava
12. ČUDIČ Jelka	upokojenka	216	
13. VIDIC Veronika	Rečica	209	
14. KNAFLIČ Stane	DSSS	198	
15. KRIVIČ Dževad	Rečica	194	
16. KOVAČEVIĆ Gospa	Podnart	192	
17. JONIČ Drena	Rečica	186	Zamenjava
18. VILFAN Andrejka	Rečica	183	
19. HADŽIĆ Refik	Podnart	178	
20. SVETINA Mitja	Mojstrana	156	
21. MAČEK Franc	DSSS	151	
22. SODJA Marko	Tomaž Godec	146	
23. STRAŽIŠAR Malči	DSSS	145	Zamenjava
24. ARH Štefan	Tomaž Godec	141	
25. MITROVIČ Branka	Rečica	140	
26. STANIŠIČ Petrislav	Podnart	138	
27. BELE Vida	Podnart	134	Zamenjava
28. ČORALIĆ Andrejka	Tomaž Godec	131	
29. HIKEL Bruno	Rečica	131	
30. CVJIČ Nikolija	Tomaž Godec	129	
31. TROHA Ante	Mojstrana	121	Zamenjava
32. MIKELJ Filip	Tomaž Godec	121	
33. MAŠIČ Ivo	DSSS	120	Zamenjava
34. GLAVENDEKIČ Nedeljko	Podnart	119	
35. GOJKOVIČ Mara	Rečica	110	Zamenjava
36. ŠTROS Bojana	Tomaž Godec	108	

Vtisi delegata

15. marca letos je bila 8. seja obeh zborov skupščine otroškega varstva Radovljica, na kateri pa se je zbralo zelo malo delegatov, tako uporabnikov kot izvajalcev. Pogosto smo se in se še bomo spraševali, zakaj upada zanimanje za delegatsko delo, saj vendar delegat živi v svoji krajevni skupnosti z drugimi ljudmi in zastopa na občini interese svojega kraja. Delo delegata zahteva celo osebnost, le prisotnost na sejah ne bo prav noben problem razrešila.

Po ugotovitvi sklepčnosti

smo pregledali sklepe zapisnika z zadnje seje. Obravnavali smo zaključni račun za leto 1983 ter finančni načrt za letošnje leto.

Ustavili smo se pri problemu ustanavljanja DSSS samoupravnih interesnih skupnosti naše občine, ki je že dalj časa problem. Zavzeli smo sklep, da je potrebno razpisati proste delovne naloge za strokovnega delavca za skupnost otroškega varstva. Tako bo program za delo te skupnosti lahko nemo teno tekkel dalje.

Vesna

2. Ugotovil je, da so za dodelitev posojil iz sredstev vzajemnosti pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Radovljica za dograditev oz. prenovo stanovanjske hiše v individualni lastnini zaprosili:

Janez Cerkovnik, Srečko Stare, Anton Golja, Francka Kranjc, Mihela Gorenc, Bogomir Bajc, Jože Ambrožič, Ciril Kraigher, Zvone Papler in Tomaž Ravhekar. Odbor daje soglasje k prošnjam za dodelitev omenjenega posojila.

3. Za ogled stanovanj prosilcev za dolgoročno stanovanjsko posojilo je imenoval komisijo, ki jo sestavljajo: Peter Debelak, Jože Marolt in Anton Stare; sodelujeta tudi gradbenika: za bohinjno območje Franc Langus, za ostale predele pa Franc Svetina.

4. Obravnaval je tudi vprašanje nadzidave blokov v Boh. Bistrici, o kateri je sicer že nekajkrat razpravljali, vendar končna odločitev še ni znana. Zadolžil je Mirana Mozetiča in Franca Langusa naj ugotovita obstoječe stanje objektov (streha, instalacije ...) in preučita ali je mogoča nadaljnja gradnja.

5. Pregledal je dopolnitev SEZNAMA sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu in ga predlagal (s poprejšnjo pravico pri viličarjih) v sprejem delavskemu svetu DO.

6. Ugotovil je, da je v TO Mojstrana opravilo tečaj za PK 13 delavcev: Debevec Adrijana, Svetina Mitja, Jeglič Zoran, Branc Iva, Milonik Franciška, Mrak Vida, Troha Janez, Močnik Peter, Mrak Veronika, Drvoderič Martin, Kunšič Marija, Klinar Jože in Kosič Nikolaj. Zadolžil je splošni sektor, da izda ustrezna potrdila.

Volilna konferenca sindikata občine Radovljica

V Sindikalnem izobraževalnem centru Radovljica je bila 23. marca volilna seja občinskega sveta zveze sindikatov Radovljica. Delegati so najprej razpravljali o gradivu, ki so ga prejeli v pripravah na sejo in ga obravnavali v vseh osnovnih organizacijah. V razpravi so izrekli več dopolnil in nato soglasno potrdili poročilo o delu občinske organizacije ZSS

Radovljica za pretekli dve leti. Sprejeli so tudi program dela za naslednji dve leti.

Za predsednika občinskega sveta ZSS Radovljica so ponovno izvolili Vladimirja Siliča, za podpredsednika Albina Mraka in za tajnika Mirka Rimahazija. Potrdili so imenovanje članov vseh delovnih teles in organov občinskega sveta in predsedstva ZSS Radovljica.

Novi vodilni nosilci funkcij v občini

Na skupni seji vseh treh zborov občinske skupščine Radovljica, 21. marca so delegati najprej izvolili predsednika in člane predsedstva SR Slovenije nato pa predsednika in podpredsednika skupščine občine Radovljica.

Za naslednje dveletno mandatno obdobje je bil ponovno izvoljen za predsednika skupščine Boris Šetina dipl. pravnik iz Radovljice. Za podpredsednika sta bila izvoljena Jože Dežman dipl. zgodovinar iz Lesc in Damjan Hafner strojni inženir iz Kroke.

Na ločenih sejah so nato delegati volili svoje predsednike zborov.

Novi predsednik zbora združenega dela je Jože Vukelj, ekonomist iz Radovljice, podpredsednik tega zbora pa ponovno Marjan Butorac, inženir organizacije dela iz Kroke.

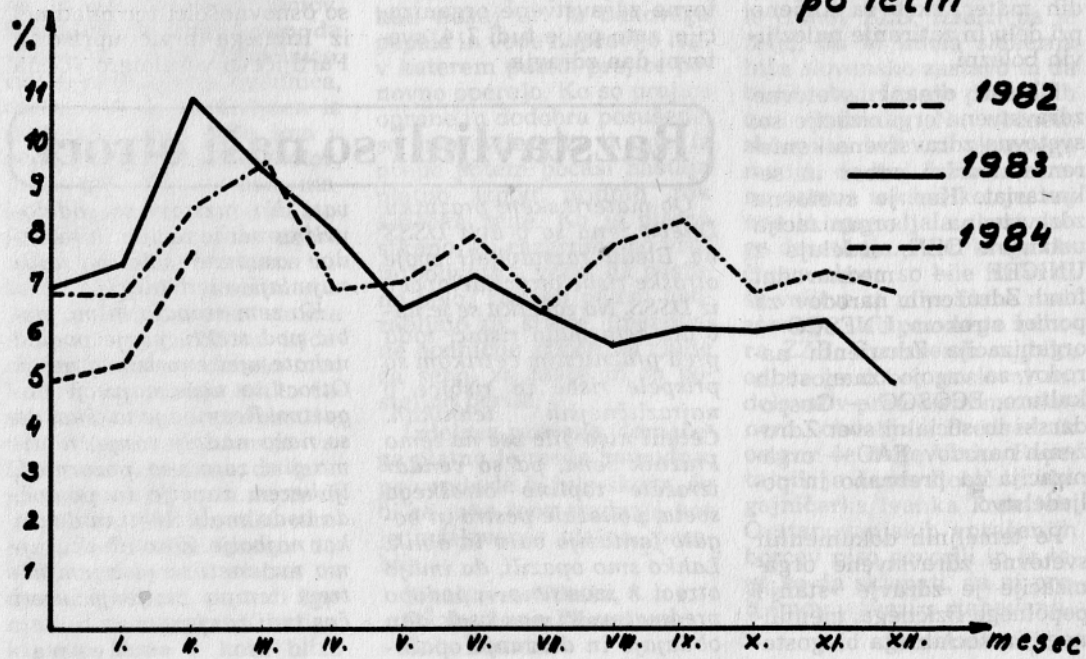
Ponovno je izvoljen za predsednika zbora krajevnih skupnosti Franc Cuznar, ekonomist z Bleda, za podpredsednika pa Valentin Toman, inženir gozdarstva s Posavca.

Predsednik družbenopolitičnega zbora je novozvoljen Darko Kovač, pravnik z Bleda, podpredsednik pa Bernard Tonejc inženir gozdarstva iz Lesc.

ANALIZA BOLNIŠKE ODSOTNOSTI V DO LIP BLED za mesec februar 1984 in primerjava z istim obdobjem lanskega leta

1984	DSSS	Tomaž Godec	Rečica	Mojstrana	Podnart	Trgovina	Skupaj LIP Bled
bolovanje do 30 dni	1.96	5.33	7.41	4.21	6.33	2.06	5.60
bolovanje nad 30 dni	1.16	2.81	1.56	1.99	3.56	—	2.33
bolovanje s k u p a j	3.12	8.14	8.97	6.20	9.89	2.06	7.93
porodniška odsotnost	1.11	2.06	2.46	2.50	2.20	—	2.10
1983							
bolovanje do 30 dni	4.43	9.12	7.82	6.16	11.62	0.60	8.10
bolovanje nad 30 dni	1.30	3.57	3.23	7.41	2.99	—	3.03
s k u p a j	5.73	12.69	11.05	13.57	14.61	0.60	11.13
Porodniška odsotnost	0.12	1.54	0.30	1.59	1.29	—	1.00

Pregled bolniške odsotnosti v DO LIP Bled po letih

OF je bila ustanovljena 27. aprila 1941 in je pomenila široko vseljudsko gibanje proti okupatorju. Pobudo za nastanek je dala Komunistična partija, ki je ostala skozi vseh pet vojnih let in tudi kasneje vodilna borbena sila. Izredno pomembne so temeljne točke OF v njenem prvem programskem dokumentu:

- a) prva kliče k takojšnjim oboroženim akcijam,
- b) naj se združijo Slovenci v skupnem cilju za osvoboditev, naj bo to nacionalno gibanje,
- c) v tretji temeljni točki pa je poudarjena velika povezanost narodov in narodnosti Jugoslavije.

OF je zajela vse ljudske množice in jih moralno preobrazilo. Tako je narodnoosvobodilna borba pomenila: rešitev izpod okupatorja in tudi zamenjava družbenega reda.

Kakšen je bil vpliv OF prvo vojno leto na Gorenjskem? Gorenjski se okupator zaradi strateških, gospodarskih in političnih razlogov ni hotel odreči, čeprav ga je stalo precej naporov in žrtv. Zato se je tudi vodstvo NOB prizadevalo ozemlje braniti do zadnjega diha. Delavci in kmetje so tod hitro dobivali smisel za organizirano dejavnost. Z delovanjem komunistov v strokovnih organizacijah se je večala tudi akcijska enotnost. Vodilni jeseniški komunisti so sredi julija 1941 sklenili, da bodo skupno z vodstvi delavskih strokovnih organizacij in levih kril predvojnih političnih strank ustanovili odbore OF. Dogovorili so se tudi o zbiranju materialnih sredstev za partizanske enote in podporo družinam, katerih svujci so bili v zaporih.

Ideja upora je množično živela med gorenjskim prebivalstvom. Partizanska vojska se je širila. 5. 8. 1941 je bil iz Cankarjeve in Jelovške čete na Jelovici ustanovljen Cankarjev bataljon. Kljub okupatorjevemu naprežanju ter izdajalcem se je OF široko razpredla po vseh gorenjskih krajih. Vpliv odborov OF je bil zelo pomemben. Vsak član odbora je imel svoje delovno področje in je z organizacijo povezoval pripadnike OF v svojem naselju ali tovarni.

»Stopimo v odločne akcije, razbremenimo partizanske čete in prevzemimo na svoja pleča del osvobodilnega boja!« je bilo zapisano na letaku, ki ga je izdal okrožni odbor OF na Jesenicah. Gorenjci so z oboroženo decembrsko vstajo pokazali, da nočejo postati Nemci in da se bodo za ceno svojih življenj borili za obstanek na svoji zemlji in za svobodo.

Po vsej domovini, tako tudi na Gorenjskem je imela osvobodilna fronta pomembno vlogo, predstavljala je enotnost in povezanost med ljudmi. V tistih časih pa je bilo to zelo potrebno, s skupnimi cilji smo priborili mir v novi domovini.

Vesna

7. april — svetovni dan zdravja

Svetovna zdravstvena organizacija je specializirana ustanova v okvirih Organizacije združenih narodov, njen sedež je v Ženevi. Ustanovljena je bila leta 1946. Njena temeljna naloga je, da vsem ljudem po svetu zagotovi čim boljše zdravstvene pogoje.

Ta svetovna organizacija je naslednik zdravstvene organizacije društva narodov, ki je bila ustanovljena 1919. leta v Ženevi. Delo svetovne zdravstvene organizacije je zasnovano na mednarodni ravni. Njene naloge pa so: pomoč posameznim državam, razvijati in izboljšati zdravstveno službo, zagotoviti šolanje medicinskega osebja, izobraževanje širokega kroga prebivalstva, skrb za zdravstveno varstvo dojenčkov, predšolskih in šolskih otrok, nosečnic in mladih mater, skrb za higieno pri delu in zatiranje nalezljivih boleznih.

Glavni organi svetovne zdravstvene organizacije so: svetovna zdravstvena konferenca, izvršni odbor in sekretariat. Ker je svetovna zdravstvena organizacija ustanova OZN, sodeluje z UNICEF — mednarodni fond Združenih narodov za pomoč otrokom, UNESCO — organizacija Združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo, ECOSOC — Gospodarski in socialni svet Združenih narodov, FAO — organizacija za prehrano in poljedelstvo.

Po temeljnih dokumentih svetovne zdravstvene organizacije je zdravje »stanje popolnega fizičnega, mentalnega in socialnega blagosta-

nja, ne pa samo odsotnost bolezni ali izčrpanosti. V neki drugi listini Svetovne zdravstvene organizacije je socialno blagostanje opredeljeno kot stanje miru in varnosti, v katerem ima vsak človek, ne ozirajoč se na raso, vero, politično prepričanje in spol, pravico do šolanja in dela, ki mu omogoča, da živi harmonično v zdravem okolju in mu zagotavlja varnost in primeru bolezni, onemoglosti in starosti. Sedmega aprila 1948 je pričela veljati temeljna listina svetovne zdravstvene organizacije, zato pa je tudi 7. 4. svetovni dan zdravja.

Razstavljali so naši otroci

Ob materinskem prazniku Dnevu žena so v avli DSSS na Bledu razstavljali svoje otroške risbe otroci delavcev iz DSSS. Na začetku se je nabralo zelo malo risbic, toda pred prazničnim četrtkom so prispelje risbe in risbice v najrazličnejših tehnikah. Četudi niso bile vse na témo Praznik žena, pa so vendar izražale toplino otroškega sveta, pokazale pestro in bogato fantazijo barv in oblik. Lahko smo opazili, da imajo otroci izostreno podobo predmetov, ki nas vsak dan obdajajo in da znajo opazo-

vati. Na razstavi so sodelovali otroci iz različnih razredov osnovne šole pa tudi najmlajši cicibančki.

Moški pevski zbor iz Boh. Bistrice

Društvo je bilo ustanovljeno z namenom, da bo širilo likovno kulturo med mladino, a že takoj se je pokazala potreba po širjenju tovrstne kulture tudi navzven. Prvotno so se te likovne prireditve prirejale v osnovni šoli dr. J. Mencinger, kasneje se je pa ta dejavnost prenesla v dom Joža Ažmana v Boh. Bistrici. Na začetku je društvo predstavljalo samo nekaj aktivnih umetnikov: France Boltar, Albin Polajnar, Janez Ravnik, Metka Vovk, drugi člani. Ivan Veber je

skrbel za fotografijo, Egon Mihelič je bil vodja tamburašev, ostali pa so skrbeli za kulturni program ob raznih otvoritvah. Društvo je zelo homogeno, ker združuje likovne ustvarjalce, razne tehnične sodelavce, pravnika in ljubitelje likovne umetnosti. Sedež društva je v Boh. Bistrici. Vsi člani so občani naše občine, kar je tudi posebnost takega združenja v slovenskem prostoru.

V nadaljnjem pa je ta dejavnost društva Alpalik prešla prvotno začrtane občin-

Planšarski stani in staje

Člani odbora za kulturo pri KOOS LIP Bled so organizirali slikarsko razstavo Rudolfa Arha, člana jeseniškega DOLIK-a v avli DSSS na Bledu. Razstavo si je bilo mogoče ogledati od 29. marca do 9. 4. 84.

Razstavljena dela so v tehnikah — grafičnem svinčniku in prikazujejo planšarske stane in staje.

Rudolf Arh je v naši delo-

vni organizaciji že nekajkrat razstavljajal. Tokrat v aprilu pa smo si lahko ogledali bogato in pestro zbirko naših stanov in staj, ki še vedno krasijo naše planine in gore. Žal pa se vse premalo zavedamo naravnih lepote, ki nas obdajajo in nas tudi hkrati opominjajo, da moramo znati ohranjati našo kulturno dediščino.

Vesna

Iz kulturnega življenja v KS Ribno

V mesecu marcu so ribenski prosvetni delavci pripravili vrsto prireditev. V Združenem domu v Ribnem se je zbralo dosti gledalcev in lahko rečemo, da se je zanimanje za kulturno življenje tudi med domačimi gledalci povečalo.

V soboto, 10. marca letos so osnovnošolci ter mladinci iz Ribnega prvič uprizorili Partljičevo veseloigro »Učna

ura«. Igralci so pod vodstvom mentorja Joža Poljanca zelo spontano zaigrali šolsko uro slovenskega jezika, ob kateri so se mladi in starejši zares od srca nasmejali. Veseloigra je pisana za današnji čas in v ironični podobi razkriva pomanjkljivosti našega šolskega sistema, prav zato je zanimiva in aktualna. Istega sobotnega večera pa so se prvič predstavili domačemu občinstvu člani novoustanovljenega ansambla Klas. Skupaj s 16-letno pevko so nam zaigrali nekaj veselih viž.

17. marca pa so se v domu predstavili igralci DPD Svoboda Bohinjska Bela in zaigrali dramo Hansa Tienayerja »Mladost pred sodiščem«. Le-ta govori o mladotnikih, ki so umorili človeka in za svoje dejanje morajo odgovarjati.

Razgibano in pestro je kulturno življenje v Ribnem. Prosvetni delavci so povezani z mladimi, z marljivim delom, vajami in dobro voljo krojijo tudi načrte za prihodnost. Prav zato pa jim radi prisluhnejo gledalci tudi izven naše občine. Vesna

ake meje, saj so člani le-tega razstavljali razen v centrih v naši občini še na Jesenicah, Kranju, Ljubljani, Novi Gorici, Portorožu, Italiji (Stara Gorica), Celju skratka v vseh kulturnih središčih v Sloveniji in Jugoslaviji.

Sledili so časi poletov in upadanja. Omenim naj samo leto 1981, ko je zaradi pomankanja finančnih sredstev splaval po vodi celoletni program razstav.

Kljub temu pa se v zadnjem času stvari le pomikajo na bolje, kar bi malce hudomušno lahko rekli prosto po našem pesniku: »Vremena Kranjcem se.....! kajti čutiti je odjugo tudi na finančnem področju, tako da smo za preteklo programsko leto dobili ustrezno dotacijo od zato pristojne institucije.

V teh vijugastih obdobjih pa moram priznati, da nam je v organizacijskem pogledu — likovna umetnost je materialno zelo zahtevna — pomagalo in nudilo pomoč vodstvo Osnovne šole dr. J. Mencinger, da smo premostili osnovne težave.

V vse večjem podružbljanju kulture in povezanju le-te z združenim delom se že kažejo rezultati. Tako je podjetje LIP-BLED TO Tomaž Godec lansko leto, ko je društvo ALPALIK priredilo 19. avgusta razstavo notranjske umetnice ZORANE KRISTAN, sprejelo pokroviteljstvo nad omenjeno Razstavo. Ta umetnica namreč dela v tovarni Javor, s tovarno pa ima LIP poslovne odnose. Za nadaljne sodelovanje in izmenjavo pa je tovarna JAVOR povabila člana ALPALIKA akad. slikarja Albina Polajnara, da se predstavi s samostojno razstavo. S tem je postavljeno dvosmerno sodelovanje med ALPALIKOM, podjetjem LIP in tovarno JAVOR. Trikotna povezava nakazuje težnjo, da delavec v združenem delu poleg rezultatov proizvodnega dela za tekočim trakom potrebuje še nekaj — kulturo.

Ob tako aktivnem posredovanju likovnih dobrin pa podjetja ne bi smela pozabiti na podporo likovnim umetnikom — to je na odkupe likovnih del ob priliki razstav.

Da pa kultura poraja tudi nove družbene in družabne oblike življenja, je še en dokaz. Ko smo letos za 8. MAREC organizirali v počastitev praznika razstavo Irene Lelja in Metke Vovk-Mausar v domu Joža Ažman v Boh. Bistrici, je TO Tomaž Godec LIP-BLED spet prevzel pokroviteljstvo in tako zopet dokazal in dal podporo družbeno-kulturnemu delu.

Letos poleti namerava ALPALIK v duhu kulturnega turizma prirediti razstavo pokojnega slikarja domačina VALENTINA HODNIKA, kar bi obeležilo tudi 49-letnico njegove smrti. HODNIK je utemeljitelj alpskega slikarstva, ki je s svojim delom ponesel slavo preko naših meja do Čehoslovaške.

Pri nadaljnjih naporih uveljavljanja likovne kulture v Bohinju, želimo, da bi se sodelovanje med ALPALIKOM in TO Tomaž Godec še naprej razvijalo in krepilo!

akademski slikar
ALBIN POLAJNAR

Ob zaključku sindikalnih smučarskih tekmovanj

V imenu vodstva KOOZS LIP Bled čestitamo vsem članom, organizatorjem in udeležencem rekreativnega tekmovanja v smučarskih disciplinah. Vztrajno, prizadevno in v športnem duhu so tekmovalci dosegli najboljše rezultate. Želimo, da tako nadaljujejo tudi v prihodnosti. Posebej bi se zahvalili dolgoletnemu organizatorju zimskih športnih iger LIP Bled — OO ZS Tomaž Godec za odlično izvedbo manifestativnega srečanja naših športnikov. Priznanje zasluži tudi Smučarski klub Bohinj za dobro pripravo in ureditev prog, vodnje ter vzorno izpeljavo tekmovanj.

Želeli bi opogumiti tudi tiste člane našega kolektiva, ki morda ne upajo pokazati svojih smučarskih sposobnosti in besede »Korajža velja!« bi bile za naslednjo smučarsko sezono prav primerne.

Članom sveta za šport in rekreacijo pa bi še posebej predlagali, da bi vzpostavili in vzdrževali prijateljske oz. športne vezi z našimi upokojenci, posebno tiste, ki so se aktivno udeleževali športnih tekmovanj v preteklih letih. Tudi sami, če bomo zdravi, bomo dočakali čas upokojitve in tako bi bilo prav, da bi se predlog uresničil v naših prihodnjih planih za šport in rekreativno dejavnost.

Vsem članom sindikata in vsem delovnim ljudem naše delovne organizacije pa želimo mnogo dobre volje pri športnih aktivnostih in veliko dobrih uspehov.

Kristan Anton

Lep sončen dan je bil to nedeljo, ko smo se lipovci pomerili v smučarskih veščinah

REZULTATI

sindikalnega prvenstva LIP Bled v veleslalomu in smučarskih tekih, ki je bilo v Boh. Bistrici, 18. marca 1984

SMUČARSKI TEKI

ŽENSKES NAD 35 LET

1. Ristič Albina Bohinj 8.49,4
2. Mencinger Cilka Bohinj 9.20,5, 3. Praprotnik Anica DSSS 10.35,0, 4. Kaiser Jasna Rečica 11.18,6, 5. Mencinger Branka Bohinj 12.12,5, 6. Bernard Jožica Rečica 14.17,0

ŽENSKES DO 35 LET

1. Jan Urška Rečica 8.49,5, 2. Černe Milena Mojstrana 10.12,4, 3. Ristič Jelka, Bohinj 10.26,3, 4. Lavtižar Albina Mojstr. 10.47,0, 5. Poklukar Bogdana Rečica 10.54,4, 6. Frelih Nada DSSS 11.07,8, 7. Šifrer Ana DSSS 11.09,6, 8. Cundrič Marija Rečica 13.09,1

MOŠKI NAD 45 LET

1. Repinc Viktor Bohinj 18.40,8, 2. Pintar Jože Bohinj 19.24,8, 3. Perše Stanko Bohinj 26.12,9, 4. Lomovšek Ivan Rečica 28.55,9

MOŠKI OD 36 DO 45 LET

1. Vojvoda Lovro Bohinj 19.37,9, 2. Lapajne Franc Bohinj 20.06,4, 3. Milonik Janez Mojstr. 20.15,5, 4. Korošec Janko Bohinj 20.19,5, 5. Pikon Janez Bohinj 22.15,3, 6. Kitič Zdravko Bohinj 23.22,4, 7. Mencinger Anton Bohinj 24.46,3, 8. Luskovec Alojz Podnart 25.22,6, 9. Mašič Ivo DSSS 27.15,7

MOŠKI OD 28 DO 35 LET

1. Zalokar Milan Bohinj 16.49,0, 2. Kordež Matevž Podnart 17.40,5, 3. Rakuš Mirko DSSS 17.55,8, 4. Grile Alojz Mojstrana 18.42,3, 5. Šimnic Franc Rečica 18.52,6, 6. Stare Zdravko Bohinj 19.10,9, 7. Šmid Stane Mojstrana 19.48,2, 8. Kravanja Alojz Bohinj 20.03,4, 9. Čebulj Primož DSSS 20.08,4, 10. Stare Jože Bohinj 21.16,2, 11. Knaflič Marjan Rečica 22.13,8, 12. Čufar Franc Podnart 24.23,4, 13. Primožič Drago DSSS 26.09,3, 14. Pikon Drago Bohinj 27.19,0, 15. Urbas

Bogdan Mojstrana 29.01,5,
16. Knaflič Stanko DSSS 30.08,0

MOŠKI DO 27 LET

1. Lapajne Mirko Bohinj 14.40,6, 2. Teraž Mirko Mojstrana 18.45,7, 3. Repinc Peter Bohinj 19.10,6, 4. Mencinger Igor Bohinj 20.44,9, 5. Repinc Matevž Bohinj 21.08,8, 6. Stare Branko Bohinj 22.27,4

VELESALOM

ŽENSKES DO 35 LET

1. Šifrer Ana DSSS 32,20, 2. Černe Milena Mojstrana 33,63, 3. Ristič Jelka Bohinj 34,90, 4. Odar Mira Bohinj 36,70, 5. Sinkovič Jana Rečica 37,59, 6. Poklukar Bogdana Rečica 38,44, 7. Cundrič Marija Rečica 38,45, 8. Resman Majda Bohinj 39,14, 9. Milakovič Mihela DSSS 39,45, 10. Lebar Metka Rečica 39,78, 11. Jan Urška Rečica 43,48, 12. Godec Ivica DSSS 50,61, 13. Ravnik Simona DSSS 56,31

ŽENSKES NAD 35 LET

1. Kaiser Jasna Rečica 34,44, 2. Pintar Darinka DSSS 35,37, 3. Veber Anica Bohinj 35,68, 4. Ristič Albina Bohinj 36,55, 5. Mencinger Branka Bohinj 40,40, 6. Mencinger Cilka Bohinj 42,71, 7. Stare Marija DSSS 43,96, 8. Praprotnik Anica DSSS 54,18

MOŠKI NAD 45 LET

1. Repinc Viktor Bohinj 32,76, 2. Pintar Jože Bohinj 34,19, 3. Hodnik Jože Bohinj 34,30, 4. Iskra Anton DSSS 34,49, 5. Malej Metod Bohinj 34,53, 6. Pikon Franc Bohinj 34,59, 7. Perše Stanko Bohinj 38,65

MOŠKI OD 36 DO 45 LET

1. Pikon Janez Bohinj 29,71, 2. Trojar Srečo Bohinj 30,05, 3. Ažman Stanko Rečica 30,23, 4. Luskovec Alojz Podnart 30,35, 5. Repe Jaka Bohinj 30,48, 6. Žmitek Viktor Bohinj 30,48, 7. Gumzej Ludvik Rečica 30,62, 8. Repinc Ciril Rečica 31,13, 9. Kristan Anton Rečica 31,14, 10. Godec Tomaž Bohinj 31,73, 11. Mencinger Viki Bohinj 31,82, 12. Bolčina Franci Bohinj 31,90, 13. Rabič Ivan Bohinj 36,98, 14. Vojvoda Lovro Bohinj 39,65, 15. Lapajne Franc Bohinj 44,64, 16. Milonik Janez Mojstrana 48,36

MOŠKI OD 28 DO 35 LET

1. Ravnik Jure Podnart 27,02, 2. Zalokar Zdravko Bohinj 28,18, 3. Šmid Stane Mojstrana 28,28, 4. Cesar Branko DSSS 28,66, 5. Šimnic Franc Rečica 28,69, 6. Stare Zdravko Bohinj 29,33, 7. Kosič Nikolaj Mojstrana 29,58, 8. Oblak Alojz Bohinj 30,71, 9. Grile Alojz Mojstrana 31,31, 10. Čufar Franc Podnart 31,43, 11. Gogala Bojan Rečica 31,73, 12. Ješe Niko Rečica 31,80, 13. Jug Brane Rečica 32,35, 14. Arh Anton Bohinj 32,98, 15. Robič Peter Mojstrana 33,42, 16. Erčulj Janez Bohinj 33,93, 17. Kordež Matevž Podnart 34,94, 18. Zalokar Milan Bohinj 35,76, 19. Troha Janez Mojstrana 36,08, 20. Knaflič Stanko DSSS 37,33, 21. Knaflič Marjan Rečica 37,84, 22. Primožič Drago DSSS 39,37,

Člani bohinskega kluba so uspešno izpeljali tekmovanje v smučarskih tekih in veleslalomu

MOŠKI DO 27 LET

1. Teraž Mirko Mojstrana 26,82, 2. Gašperin Matjaž Bohinj 27,96, 3. Lapajne Mirko Bohinj 27,97, 4. Arh Marko Bohinj 29,12, 5. Repinc Grega Bohinj 29,49, 6. Sodja Roman Rečica 29,82, 7. Fujs Štefan Bohinj 30,01, 8. Zalokar Janez Bohinj 30,39, 9. Selan Blaž Bohinj 30,43, 10. Zupan Jože Bohinj 30,48, 11. Jensterle Dušan Bohinj 30,67, 12. Ličer Iztok Bohinj 30,75, 13. Varl Gorazd Pod-

nart 30,91, 14. Korošec Andrej Bohinj 31,24, 15. Branc Franci Mojstrana 31,27, 16. Zorč Marjan Bohinj 31,46, 17. Odar Pavel Bohinj 31,90, 18. Žmitek Aleš Rečica 32,08, 19. Svetina Mitja Mojstrana 32,52, 20. Olip Boris Mojstrana 32,63, 21. Repinc Matevž Bohinj 32,65, 22. Rutar Jože Bohinj 32,84, 23. Stare Branko Bohinj 32,89, 24. Veber Janez Mojstrana 33,12, 25. Mikelj Filip Bohinj 33,52, 26. Cvetek Janez Bohinj 34,15

EKIPNA UVRSTITEV — TEKI:

1. TO Tomaž Godec (Ristič 6, Ristič J. 6, Repinc 4, Vojvoda 9, Zalokar M, 16, Lapajne M. 6) 47 točk
2. TO Mojstrana (Černe 7, Milonik 7, Grile 13, Teraž 5) 32 točk
3. TO Rečica (Kaiser 3, Jan 8, Lomovšek J, Šimnic 12) 24 točk
4. DSSS (Praprotnik 4, Frelih 3, Mašič 1, Rakuš 14) 22 točk
5. TO Podnart (Luskovec 2, Kordež 15) 17 točk

EKIPNA UVRSTITEV — VSL:

1. mesto TO Tomaž Godec Boh. Bistrica (Ristič J. 11, Veber 6, Repinc 7, Pikon 16, Zalokar 21, Gašperin 25) 86 točk
2. mesto TO Rečica (Sinkovič 9, Kaiser 8, Ažman 14, Šimnic 18, Sodja 21) 70 točk
3. mesto TO Mojstrana (Černe 12, Milonik 1, Šmid 20, Teraž 26) 59 točk
4. mesto TO Podnart (Luskovec 9, Ravnik 22, Varl 14) 45 točk
5. mesto DSSS (Šifrer 13, Pintar 7, Iskra 4, Cesar 19) 43 točk

Pomeril se je tudi organizator športa v Lipu

KOMBINACIJA ŽENSKES

1. Černe Milena	Mojstrana	36
2. Ristič Albina	Bohinj	34
3. Ristič Jelka	Bohinj	33
4. Šifrer Ana	DSSS	31
5. Kaiser Jasna	Rečica	28

KOMBINACIJA MOŠKI NAD 36 LET

1. Pikon Janez	Bohinj	34
2. Repinc Viktor	Bohinj	28
3. Pintar Jože	Bohinj	26
4. Luskovec Alojz	Podnart	24
5. Vojvoda Lovro	Bohinj	18

KOMBINACIJA MOŠKI DO 36 LET

1. Lapajne Mirko	Bohinj	37
2. Teraž Mirko	Mojstrana	35
3. Šimnic Franc	Rečica	27
4. Šmid Stane	Mojstrana	26
5. Stare Zdravko	Bohinj	23

Pravilnik o varstvu pri delu

Pravilnik o sredstvih za osebno varstvo pri delu in osebni varstveni opremi

Na podlagi 190. člena zakona o združenem delu ter zakona o varstvu pri delu (Ur. list SRS št. 32 z dne 25. 10. 1974) na podlagi samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo LIP, lesna industrija BLEĐ, so delavci v posamezni TO na svojih zborih v dneh od 8. 3. 1984 do 16. 3. 1984 sprejeli

PRAVILNIK

o varstvu pri delu

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom uresničujejo delavci temeljne organizacije združenega dela (v nadaljnjem besedilu TO), pravice do varstva pri delu. V skladu s predpisi o varstvu pri delu ter predpisi o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu svobodno in enakopravno urejajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti v zvezi z izvajanjem in zagotavljanjem varstva zlasti tako, da:

— izpolnjujejo obveznosti v zvezi z varstvom pri delu,

— določajo posebne pravice in obveznosti delavcev do varstva pri delu ter način njihovega uveljavljanja,

— določajo posebne pravice, dolžnosti in odgovornosti odgovornih oseb,

— organizirajo strokovno službo varstva pri delu,

— urejajo posebne obveznosti do organov inšpekcijskega nadzora,

— določajo način izdajanja pisemenih izjav in navodil o varni uporabi, preizkušanju delovnih priprav in naprav ter roke in način periodičnih pregledov in preizkusov,

— določajo roke za poučevanje in preverjanje znanja iz varstva pri delu,

— določajo dela in naloge, pri katerih je potrebno izvajati zdravniške ter psihofizične preglede ter roke zanje,

— ureja način delovanja prve pomoči ter reševanje v primeru nesreč,

— opravljajo druge naloge in opravila v skladu s tem pravilnikom in splošnimi akti.

2. člen

Pravice in obveznosti imajo po tem pravilniku vsi delavci, ki so si pridobili lastnost delavca po pravilniku o delovnih razmerjih, kakor tudi delavci, ki opravljajo v TO kakršnokoli delo in učenci ter študentje pri praktičnem delu.

Če opravljajo delo v TO ali na njenem delovišču tudi delavci iz drugih OZD, morajo izvajalci takih del z ustrezno organizacijo varstva pri delu zagotoviti varnost svojih delavcev, obenem pa poskrbeti da njihovi delavci ne ogrožajo varnosti drugih delavcev.

Izvajalci skupnih del morajo s pisanim dogovorom določiti skupno varstvo pri delu in skupne varstvene ukrepe iz drugega odstavka tega člena ter pravice in obveznosti delavcev, kakor tudi pooblastilo in naloge odgovorne osebe za izvajanje skupnega varstva pri delu v TO ali na njenem delovišču.

3. člen

Delo v delovni organizaciji je treba vselej organizirati tako, da se ustvarijo varne delovne razmere. Le-te so zagotovljene takrat, ko delavec ob normalni pazljivosti ter strokovni in delovni sposobnosti opravlja svoje delo tako, da s tem ne povzroča nevarnosti za poškodbe, oz. za zdravje in življenje sebe in sodelavcev.

4. člen

Splošni varstveni ukrepi in normativi se določajo in izvajajo na vseh delih in nalogah v TO, kakor tudi v predhodnem varstvu in se nanašajo zlasti na

- a) gradbene objekte,
- b) delovne priprave in naprave,
- c) gibanje ljudi na delu in transport,
- d) prekomeren ropot in vibracije,
- e) električni tok in škodljiva sevanja,
- f) nevarne in škodljive snovi in požarno varnost,
- g) zdravstvene pogoje na delu,
- h) sredstva in oprema za osebno varstvo pri delu.

5. člen

a) Gradbeni objekti

Gradbeni objekti oziroma delovni prostori morajo biti projektirani, zgrajeni, rekonstruirani, urejeni in vzdrževani skladno s predpisi o varstvu pri delu tako, da ustrezajo pogojem, ki se nanašajo zlasti na:

— dimenzije in ureditev prostorov oziroma njihovih delov, naprave, s katerimi se ohranja predpisana temperatura, čisti zrak in osvetljevanje prostorov;

— sanitarne naprave ter sredstva in naprave, s katerimi se preprečujeta prekomerni ropot in vibracije;

— urejanje stranskih in pomožnih prostorov kot so skladišča, stopnišča, svetlobni jaški, dvorišča in drugi prostori, kjer se gibljejo delavci pri delu ter druge elemente, ki vplivajo na varnost dela delavcev pri delu;

— urejanje shranjevanja nevarnih snovi ter njihov transport.

6. člen

Pri določanju lokacije, razporejanju, gradnji ali rekonstrukciji gradbenega objekta ali delovnega prostora se morajo upoštevati po-

leg predpisov o varstvu pri delu tudi posebni predpisi o varstvu okolja, o požarnem varstvu, varstvu zraka in vode pred onesnaževanjem, varstvu pred ionizirajočim sevanjem in drugi predpisi.

Preden se vloži zahtevek za izdajo gradbenega oziroma uporabnega dovoljenja za gradbene objekte oziroma delovne prostore iz prvega odstavka tega člena, ugotovi strokovna komisija, ki jo imenuje direktor TO in katere član je obvezno tudi delavec, ki opravlja dela varstva pri delu v TO, če so bili upoštevani ukrepi in normativi po predpisih o varstvu pri delu. O ugotovitvah sestavi zapisnik, ki ga podpišejo vsi, ki so pregled opravili.

7. člen

Načrti oziroma dokumentacija o tehničnih rešitvah za nove in rekonstruirane gradbene objekte oziroma delovne prostore, morajo biti opremljeni s pismeno izjavo, s katero projektantska ali druga služba OZD potrjuje, da so bili pri projektiranju, graditvi oziroma rekonstrukciji upoštevani predpisani varstveni ukrepi in normativi.

Pismeno izjavo iz prejšnjega odstavka mora dati tudi tista OZD, ki je izdelala projektantsko dokumentacijo oziroma dokumentacijo o tehničnih rešitvah ter o tehnološkem procesu.

b) Delovne priprave in naprave

8. člen

Delovne priprave in naprave morajo biti projektirane, izdelane, vzdrževane in varovane skladno s predpisi o varstvu pri delu tako, da ustrezajo pogojem, ki se nanašajo na: ročno orodje, stroje na ročni pogon in druge delovne priprave, ki niso izdelane na mehaniziran pogon; stroje na mehaniziran delovni pogon, ki niso namenjeni za tehnološke procese; stroje in druge delovne priprave na mehanizi-

ran pogon, namenjene za tehnološke procese; parne kotle in posode pod pritiskom; varstvene naprave itd.

Vsaka varstvena naprava mora biti vdelana v samo delovno napravo in prirejena tako, da se ob kakršnikoli motnji avtomatično in z najmanjšim naporom ustavi pogon delovne priprave in da preprečuje, da bi prišlo delavčevo telo ali del telesa v nevarno cono, sama pa ne sme biti vir nevarnosti.

9. člen

Odgovorna oseba v TO oz. DO, ki je zadolžena za nabavo delovnih naprav oz. priprav, mora zagotoviti, da so ob nabavi le-teh priložene predpisane pismene izjave o upoštevanju predpisov varstva pri delu ter opremljene z navodili o varni uporabi, načinu preizkušanja in vzdrževanje le-teh.

10. člen

Novo ali rekonstruirano delovno napravo ali pripravo se sme vključiti v obratovanje, ko je ugotovljeno, da je izdelana in priključena v skladu z zahtevami o varstvu pri delu in zanjo izdana ustrezna listina — obratovalno dovoljenje.

Izpolnitev pogojev iz prejšnjega odstavka ugotavlja strokovna komisija, ki jo imenuje direktor TO, v kateri mora obvezno sodelovati delavec, ki v TO opravlja dela in naloge varstva pri delu.

11. člen

Delovne priprave in naprave morajo biti opremljene z navodili o varni uporabi, načinu preizkušanja in vzdrževanja in dostopne delavcu, ki z delovno pripravo oz. napravo rokuje.

12. člen

Z delovnimi pripravami in napravami smejo delati, jih vzdrževati ali popravljati le za tako delo strokovno usposobljeni delavci.

Šteje se, da je delavec strokovno usposobljen v smislu prvega odstavka tega člena, če izpolnjuje pogoje za dela in naloge, ki jih določa katalog del in nalog in če je poučen o varnem delu po določenih tega pravilnika oz. drugih samoupravnih splošnih aktih.

Delavci, ki se pripravljajo za delo z delovno pripravo in napravo, smejo delati samo pod strokovnim nadzorstvom.

c) Gibanje delavcev pri delu in transport

13. člen

V TO mora biti zagotovljeno varno gibanje delavcev in transport v zvezi s poslovanjem TO.

Delavec se lahko giblje in opravlja transport le v okviru svojih zahtev, svojih del in nalog.

14. člen

Za zagotovitev varnega gibanja in transporta se s tehničnimi normativi in ukrepi varstva pri delu, v skladu s predpisi (navodilo št.: I.) podrobneje določijo varstveni normativi in ukrepi zlasti glede:

— razporeditve in ureditve poti prehodov in drugih mest, kjer se gibljejo delavci na delu in v zvezi z delom ter odvija transport,

— označevanje poti, prehodov in drugih mest,

— zavarovanje nevarnih mest v zvezi z gibanjem delavcev in transportom,

— nakladanje, razkladanje, zlaganje, prenašanje, prevažanje materiala, izdelkov in naprav,

— ostalih določil za varno gibanje in transport, kot so določila o prevozu delavcev, o hitrosti transportnih sredstev v TO, o teži in gabitih tovorov ipd.

15. člen

Širina notranjih komunikacij v delovni organizaciji in njenih delovnih prostorih mora ustrezati vr-

sti in namenu prometa in transporta.

— Notranje komunikacije morajo omogočati dobro vidnost. Tam, kjer je vidnost zmanjšana ali kjer se komunikacija križa s transportnimi tiri, morajo biti postavljeni ustrezni prometni znaki.

V OZD morajo biti transportne poti opremljene z ustreznimi prometnimi znaki, označena mora biti dovoljena hitrost vozila po prometnih poteh (10 km/h) in v delovnih prostorih (5 km/h).

d) Ropot in vibracije

16. člen

V skladu s predpisi o varstvu pri delu se upoštevajo varstveni ukrepi in normativi, za varovanje pred škodljivimi vplivi ropota in vibracije ter način zmanjšanja ropota in vibracije.

V delovnih prostorih in pri delovnih pripravah in napravah mora biti ropot in vibracije zmanjšana na najmanjšo možno mero in ne smeta presegati več kot je določeno z vsakokratnim pravilnikom o splošnih ukrepih in normativih za varstvo pri delu pred ropotom v delovnih prostorih.

17. člen

Na delovnih napravah in pripravah, pri katerih čezmerno ropota, vibracije pa ni mogoče omejiti, kot določa predhodni člen, se uvedejo drugi varstveni ukrepi kot so: zvočna izolacija, uporaba osebnih zaščitnih sredstev in podobno.

Na delovnih napravah in pripravah, ki povzročajo pri delu čezmerno vibracijo, je treba držaje obložiti s primernejšim materialom, ki zmanjšuje učinek vibracije.

e) Električni tok in škodljiva sevanja

18. člen

Delavci TO morajo biti zavarovani pred škodljivimi vplivi električnega toka in nevarnih sevanj.

Naprave za proizvodnjo, prenos in porabo električnega toka morajo biti izdelane in vzdrževane v skladu s predpisi o varstvu pred nevarnostjo električnega toka.

Naprave iz drugega odstavka tega člena smejo projektirati, izdelovati, vzdrževati, pregledovati, preizkušati in popravljati samo delavci, ki imajo predpisano strokovno kvalifikacijo.

Naprave iz drugega odstavka tega člena morajo imeti predpisano tehnično dokumentacijo. Ta dokumentacija se dopolnjuje ob vsakih spremembah na teh napravah. Za vodenje in vzdrževanje te dokumentacije je odgovoren vodja elektro vzdrževanja.

Električni stroji morajo biti priključeni tako, kot to zahtevajo tehniški predpisi in navodila.

Predvsem je treba paziti na tokovne zaščite in na zaščito pred napetostjo dotika. Za priključke v smislu prvega odstavka tega člena je odgovoren električar, ki je stroj priključil.

19. člen

Za izvajanje elektroinstalacij in drugih opravil v zvezi z električnim tokom (S naprave), ki so v prostorih, kjer se nahajajo eksplozivne snovi, morajo biti le osebe, ki imajo dodatno strokovno izobrazbo in poseben strokovni izpit za opravljanje teh del.

Za vzdrževanje, popravila in občasne preglede strojev in naprav v eksplozivno nevarnih prostorih je odgovoren vodja elektrovzdrževanja oz. oseba, odgovorna za izvajanje elektro vzdrževanja.

Dela, ki se opravljajo v teh prostorih, je treba evidentirati v dnevniku in sicer tako, da se vedno lahko ugotovi, v katerem času in kakšna dela so bila izvršena in kdo je ta dela opravil. Za pravilno vodenje dnevnika je odgovoren vodja elektro vzdrževanja oz. delavec, odgovoren za izvajanje elektro vzdrževanja.

f) Nevarne in škodljive snovi ter požarna varnost

20. člen

Delavci TO morajo biti zavarovani pred škodljivimi posledicami nevarnih in škodljivih snovi ter pred nevarnostjo požara.

Zagotovitev varstva pred vnetljivimi, eksplozivnimi, strupenimi, nalezljivimi, jedkimi, vreli in drugimi zdravju škodljivimi snovmi, se ureja z veljavnimi predpisi in zakoni:

Zakonom o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter o drugih nevarnih snoveh (Ur. list SRS, št. 18-1145/77); Pravilnikom o tehničnih materialih za skladišča vnetljivih in nevarnih snovi (Ur. list SFRJ, št. 14-250/80) in drugimi veljavnimi predpisi.

21. člen

Za zagotovitev varstva pred vnetljivimi, eksplozivnimi, strupenimi, nalezljivimi, jedkimi, vreli in drugimi zdravju nevarnimi snovmi, se s pravilnikom o varstvu pri delu v skladu s predpisi podrobneje določijo varstveni normativi in ukrepi glede njihove hrambe, prevoza, ravnanja in uporabe.

22. člen

Z nevarnimi oziroma škodljivimi snovmi smejo delati le delavci, starejši od 18 let, ki so podrobno poučeni o nevarnosti teh snovi ter o varnem delu z njimi.

Delavci, ki uvajajo v proizvodnjo nove nevarne oziroma škodljive snovi, morajo delavce, ki bodo s temi snovmi delali, podrobno poučiti o njihovi nevarnosti oziroma škodljivosti ter o varnem delu z njimi.

23. člen

Delavci, ki odločajo o tehnoloških procesih in o snoveh, ki se uporabljajo v posameznih procesih, morajo stremeti za tem, da povsod, kjer je to mogoče, zamenju-

jejo nevarne škodljive snovi z manj nevarnimi in manj škodljivimi.

Varnostni ukrepi v prostorih ogroženih od nevarnosti požara in eksplozije — lakirnice, so v navodilu (št.: II).

g) Zdravstvene razmere pri delu in prva pomoč

24. člen

Delavcem v TO morajo biti zagotovljene zdrave in higienske delovne razmere, v primeru poškodbe ali nagle bolezni pa strokovna prva pomoč.

25. člen

Za zagotovitev zdravih in higienskih delovnih razmer ter za nudenje prve pomoči se s tehničnimi ukrepi in normativi varstva pri delu in v skladu s predpisi podrobneje določijo varstveni ukrepi in normativi, zlasti glede:

- ropota in vibracij,
- škodljivosti v okolju, kot so zdravju škodljivi plini, pare, aero soli in podobno,
- mikroklimatskih pogojev zračenja,
- naravne in umetne razsvetljave,
- urejenosti in opreme sanitarnih prostorov, garderob, jedilnic, pitne vode in podobno,
- snage, odpadkov, odplak in drugih bioloških škodljivosti,
- števila in opreme omaric za prvo pomoč,
- števila in strokovne usposobljenosti delavcev, zadolženih za nudenje prve pomoči,
- drugih okoliščin, ki lahko vplivajo na zdravje delavcev in na uspešno prvo pomoč.

h) Sredstva in oprema za osebno varnost pri delu

26. člen

Pri projektiranju, izdelovanju oziroma nakupu in uvozu sredstev in opreme za osebno varnost pri

delu, je treba upoštevati veljavne predpise o varstvu pri delu in jugoslovanske standarde, kar se dokazuje s pisмено izjavo.

Pismena izjava iz prejšnjega odstavka se izda na način in v obliki, ki jo predpiše republiški pravilnik o varstvu pri delu s tega področja.

27. člen

Sredstva in oprema za osebno varnost pri delu morajo biti predpisana, kadar ni mogoče drugače odvrniti nevarnosti in škodljivosti, ki so jim izpostavljeni pri delu oziroma preprečiti nenadno in občasno nevarnost poškodbe.

28. člen

S pravilnikom o osebnih zaščitnih sredstvih in opremi za varstvo pri delu se določa, na katerih delovnih mestih oz. delih in katera sredstva oziroma opremo za osebno varnost uporabljamo za odvrčanje učinka posameznih vrst nevarnosti oziroma škodljivosti za delavčev organizem in katerim pogojem morajo ustrezati posamezne vrste sredstev oziroma opreme za osebno varnost pri delu.

29. člen

Pravico in dolžnost uporabljati sredstva in opremo za osebno varnost pridobi delavec z razporeditvijo na delo. Neposredni vodja je dolžan skrbeti, da so delavci preskrbljeni s sredstvi in opremo za osebno varnost pri delu in da jih uporabljajo. Delavec, ki pri delu ne uporablja predpisanih sredstev ali opreme za osebno varnost pri delu ali jo uporablja v nasprotju z določbami pravilnika o osebnih zaščitnih sredstvih in opremi za varstvo pri delu, je odgovoren za hujšo kršitev delovne obveznosti.

f) Varstveni ukrepi v zvezi z delovnimi razmerami

30. člen

Varstveni ukrepi v zvezi z delovnimi razmerami se določajo sklad-

no s pravilniki o delovnih razmerjih v TO in DSSS.

Varstveni ukrepi iz prejšnjega odstavka zajemajo zlasti:

— delovni čas in počitek na določenih delovnih mestih in delih,

— posebne pogoje, ki jih mora izpolnjevati delavec za opravljanje določenega dela,

— prehrano in prevoz na delo,
— posebno varstvo žensk, mladine in invalidnih delavcev.

31. člen

Posebni varstveni ukrepi se določijo za posebno nevarna in škodljiva dela, kadar ni mogoče zagotoviti varstva pri delu, samo s splošnimi varstvenimi ukrepi in normativi.

Občasna ali enkratna posebno nevarna in zdravju škodljiva dela, za katera v TO niso določeni normativi in ukrepi za varno delo, mora delavec, ki jih vodi, pravočasno prijaviti oddelku varstva pri delu.

Po prijavi del iz 1. odstavka tega člena izda oddelek za varstvo pri delu v skladu s predpisi in splošno priznanimi ukrepi navodila za varno delo.

Delavec, ki vodi dela iz prejšnjega člena, mora zagotoviti, da so delavci pred pričetkom del seznanjeni z navodili za varstvo pri delu, kakor tudi to, da jih pri delu upoštevajo.

32. člen

Za delo na delovnih mestih z večjo nevarnostjo poškodb in zdravstvenih okvar mora delavec izpolnjevati posebne osebne pogoje:

— da ni mlajši od 18 let in ne starejši od 55 let,

— da ima predpisano strokovno kvalifikacijo in izkušnje,

— da je zdravstveno sposoben opravljati tako delo,

— da je poučen in periodično izprašan o tvarini za varno delo.

33. člen

Za varstvo žena, mladine in invalidnih delavcev se uporabljajo

določila pravilnika o delovnih razmerjih v TO.

Dela, na katera se ne smejo razporejati nosečnice, so zlasti dela, pri katerih prihaja do stalnega in močnejšega stresanja telesa in daljšega pritiska na telo, dela s strupenimi in zdravju škodljivimi snovmi, dela, ki so škodljiva glede na ekološke razmere in dela, pri katerih je treba dvigniti in prenašati težja bremena, ter nočno delo.

PRAVICE IN OBVEZNOSTI DELAVCEV TER TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

Upoštevanje predhodnih varstvenih ukrepov in normativov

34. člen

Predpisane varstvene ukrepe in normative morajo upoštevati projektanti in drugi strokovni in vodilni delavci že pri projektiranju, graditvi in konstruiranju objektov, pri projektiranju, konstruiranju in izdelovanju delovnih priprav in naprav ter sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu, bodisi da gre za potrebe lastne OZD ali za naročilo drugih. O tem se izda pisna izjava, v kateri mora biti navedeno, kateri predpisi ali splošno priznani varstveni ukrepi in normativi so upoštevani.

Zadostitev zahtevam iz prejšnjega odstavka mora biti razvidna tudi iz projektantske dokumentacije in iz dokumentacije o tehničnih rešitvah in o tehnološkem procesu pa tudi pri uvozu oziroma nakupu delovnih priprav, naprav, sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu ter tehnične dokumentacije za gradbene objekte.

Pismene izjave izdelajo samo projektantske in druge OZD na svoje projekte in zgrajene objekte, na svoje projekte in izdelane ali uvožene delovne priprave in naprave ter sredstva za osebno varstvo pri delu ter na uvoženo investicijsko tehnično dokumentacijo.

35. člen

Vsaka na novo izdelana delovna priprava ali naprava se lahko da v promet oziroma po nakupu v uporabo, če je opremljena s predpisano izjavo in z navodilom o varni uporabi ter o načinu preizkušanja in vzdrževanja.

Opravljanje del na skupnem delovišču

36. člen

Za opravljanje del na skupnem delovišču, kjer delajo delavci naše TO hkrati z delavci ene ali več drugih OZD se sklene z izvajalci del pismeni dogovor, s katerim se določijo skupni varstveni ukrepi, skupna organizacija varstva pri delu, medsebojne pravice in obveznosti delavcev ter odgovorna oseba in njena pooblastila za izvajanje in zagotavljanje usklajenega skupnega varstva pri takem delu.

Uporaba varstvenih sredstev dela

37. člen

Uporabljati se smejo samo takšni gradbeni objekti in delovni prostori, delovne priprave in naprave ter dajati v uporabo samo takšna sredstva in oprema za osebno varstvo pri delu, ki ustrezajo predpisom o varstvu pri delu in zagotavljajo delavcem varno delo.

Periodični pregledi delovnih prostorov in preizkusi delovnih priprav in naprav

38. člen

S periodičnimi preizkusi in pregledi delovnih priprav in naprav ter s periodičnimi pregledi in preiskavami kemičnih in bioloških škodljivosti in mikroklima v delovnih prostorih se ugotavlja ali je z varstvenimi ukrepi zagotovljeno varno delo, zlasti kar zadeva varnost pred poškodbami, ki jih utesne povzročiti posamezni deli

delovne priprave in naprave, varnost pred električnim tokom, dovoljene meje ropota in vibracije, koncentracija škodljivih plinov, hlapov, megle in prahu, mikroklimatske razmere, varnost pred ionizirajočim sevanjem ter infekcije ali okvare zaradi škodljivih vplivov biološke narave.

Roki, postopek in način periodičnih pregledov in preizkusov iz prejšnjega odstavka se določijo s tehničnimi normativi in ukrepi iz varstva pri delu (navodilo št.: III.).

Opis del in nalog z vidika varstva pri delu

39. člen

V katalogu del in nalog je treba pri opisu delovnih mest oziroma del določiti vrste in stopnje nevarnosti ter naloge in odgovornosti delavcev v zvezi z varstvom pri delu.

Ali delavec izpolnjuje posebne pogoje iz prejšnjega odstavka, se ugotavlja na podlagi zdravstvenega dokazila, dokazila o strokovni usposobljenosti ter dokazila o preizkusu njegovega znanja iz varstva pri delu.

40. člen

Delovna mesta z večjo nevarnostjo poškodb in zdravstvenih okvar se določajo tako, da se ugotovi, na katerih delovnih mestih in delih se morajo izvajati posebni varstveni ukrepi po predpisih o varstvu pri delu ter na katerih delovnih mestih je delo posebno težko in zdravju škodljivo.

Za delovna mesta iz prejšnjega odstavka veljajo tista dela, ki izpolnjujejo te pogoje:

— da v zvezi z opravljanjem dela znatneje delujejo na zdravstveno stanje in zmožnosti delavca škodljivi vplivi, ki jih ni mogoče izključiti z varstvenimi ukrepi in normativi,

— da opravlja delavec delo ob viru škodljivih vplivov v nepretrganem delovnem procesu.

41. člen

Posebni varstveni ukrepi se določijo za posebno nevarna in škodljiva dela, kadar ni mogoče zagotoviti varstva pri delu, samo s splošnimi varstvenimi ukrepi in normativi.

Posebni varstveni ukrepi po prejšnjem odstavku se določijo zlasti za:

- brušenje orodja in rezil,
- varjenje,
- delovna mesta, kjer imajo delavci direktni stik z lepili in laki,
- delovna mesta in ročna orodja z večjo vibracijo,
- delovna mesta, na katerih je večja koncentracija prahu kljub ventilaciji,
- delovna mesta, na katerih je večja koncentracija plina in par,
- delovna mesta, kjer nastopa prekomeren ropot,
- delo na višini,
- delo na krlišču, kjer se delo opravlja ročno,
- montaža na stavbi,
- neprimerno toplotno okolje (iso-span).

42. člen

Dela in naloge z večjo nevarnostjo poškodb in zdravstvenih okvar delavec ne sme opravljati, če ni v neposredni bližini vsaj še enega delavca, ki mu v primeru nezgode lahko pomaga.

Poučevanje, vzgoja in preizkus znanja

43. člen

Vsak delavec TO mora biti pred razporeditvijo na delo poučen po programu teoretičnega in praktičnega usposabljanja o delovnih razmerah in nevarnostih pri delu, o varstvenih ukrepih ter o sredstvih in opremi za osebno varstvo pri delu in o njihovi uporabi, med delom pa je treba skrbeti za njegovo vzgojo in izpopolnjevanje znanja o varstvu pri delu.

Dokler delavec nima potrebnega znanja in opravljenega preizkusa, ne sme samostojno opravljati, voditi ali nadzorovati del z večjo nevarnostjo za poškodbe in zdravstvene okvare.

Način poučevanja in roki preizkušanja znanja, ki ne smejo biti daljši od dveh let, se v skladu s predpisi o varstvu pri delu določijo s programom teoretičnega in praktičnega usposabljanja.

44. člen

Delavci pridobivajo teoretično znanje iz varstva pri delu na raznih predavanjih oz. z organiziranim posredovanjem strokovne literature in veljavnih predpisov, praktično pa jih poučujejo njihovi neposredni vodje ali drugi strokovni delavci v sodelovanju s službo varstva pri delu.

Zdravstveni in psihofizični pregledi

45. člen

S preventivnimi zdravstvenimi pregledi delavcev se ugotavlja zdravstvena, telesna in duševna sposobnost za opravljanje posameznih del in nalog.

Preventivni zdravstveni pregledi so:

- predhodni zdravstveni pregledi,
- specialni zdravstveni pregledi,
- periodični zdravstveni pregledi.

46. člen

Na predhodni zdravstveni pregled je treba delavca napotiti v naslednjih primerih:

- pred prvo zaposlitvijo,
- pred nastopom dela po 6 mesečni prekinitvi,
- če preboli hujšo bolezen.

47. člen

Na specialni zdravstveni pregled je treba napotiti delavca pred

razporeditvijo na dela in naloge z večjo nevarnostjo poškodb in zdravstvenih okvar oz. na dela in naloge, na katerih se zahtevajo posebni zdravstveni pogoji in psihofizične sposobnosti.

48. člen

Na periodične zdravstvene preglede je treba napotiti:

— delavce, ki opravljajo dela in naloge, na katerih je nevarnost za poškodbe ali zdravstvene okvare večja,

— delavce, od katerih je odvisna varnost drugih (npr. vozniki viličarjev, poklicni šoferji ipd.),

— delavce z zmanjšano delovno sposobnostjo glede zdravstvenega stanja ter psihofizičnih lastnosti,

— delavce s kroničnimi boleznimi, ki se lahko poslabšajo zaradi škodljivosti pri delu.

49. člen

Na zdravstveni pregled je treba poslati delavca tudi v naslednjih primerih:

— če delavec neposredni vodja ali druga za njegovo delo odgovorna oseba sumi, da je prišlo do okvar delavčevega zdravja v zvezi z njegovim delom oz. če domneva, da delavec ne more več opravljati svojih del in nalog, kjer je večja nevarnost za poškodbe,

— če se domneva, da je delavec alkoholik, narkoman ali tableto-

man, če to ogroža varnost pri delu, — če se je delavec v obdobju 1 leta poškodoval več kot dvakrat ali če je bil v enakem obdobju več kot štirikrat v bolniškem staležu.

50. člen

TO mora zagotoviti, da se delavca pošlje na preventivne zdravstvene preglede v skladu z določili tega pravilnika.

Ugotovitve zdravstvenih pregledov se upoštevajo pri razporejanju delavcev na dela in naloge in sicer tako, da se delavca, za katerega se

ugotovi, da ne izpolnjuje zdravstvenih oz. psihofizičnih pogojev za opravljanje določenih del in nalog, razporedi na taka dela in naloge, ki jih glede na ugotovitve pregleda lahko varno opravlja.

51. člen

Roki in delovna mesta, na katerih morajo biti delavci periodično, zdravstveno in psihofizično pregledani, se v skladu s predpisi določijo s seznamom, ki je v navodilu (št.: IV.)

Vsi zdravniški pregledi so praviloma izven rednega delovnega časa.

Zagotavljanje prve pomoči

52. člen

Za primer nesreče pri delu mora biti zagotovljena prva pomoč, organizirano reševanje in posebni prostor za nudenje prve pomoči.

Služba za varstvo pri delu mora v TO določiti mesto, kjer se hrani nosila in mesta, kjer morajo biti obešene omarice za prvo pomoč. V njih mora biti osnovni pribor in sanitetni material za nudenje pomoči v primeru nezgode.

Prvo pomoč lahko praviloma nudi le oseba, ki je opravila izpit prve pomoči.

V vsaki omarici mora biti zvezek, v katerega mora oseba, ki nudi prvo pomoč, vpisati vsako poškodbo.

Na vratih omarice mora biti pritrjen seznam potrebnega materiala, telefonske številke zdravstvene službe, rešilne postaje, seznam oseb, ki so pooblaščen za nudenje prve pomoči in osnovna navodila o prvi pomoči.

Obveznosti do organov nadzora

53. člen

TO mora obvestiti pristojni organ inšpekcije dela:

— o začetku svojega dela ali o začetku dela katerekoli svoje delovne enote,

— o pričetku opravljanja posebno nevarnih in škodljivih del,

— o vsaki smrti nesreči, kolektivni ali hujši nesreči pri delu — v tem primeru je treba obvestiti tudi pristojni organ javne varnosti,

— o vsakem pojavu, ki lahko spravi v nevarnost življenje delavcev pri delu,

— o nadomestitvi predpisanega varstvenega ukrepa,

— o izvršitvi pravnomočne odločbe, v osmih dneh po preteku roka, določenega za odpravo pomanjkljivosti oz. nepravilnosti.

TO in njene odgovorne osebe morajo nuditi potrebno pomoč in dati podatke v zvezi z nadzorstvom.

Obvestilu oziroma poročilu je treba predložiti predpisane programe in drugo dokumentarno gradivo.

POSEBNE PRAVICE IN OBVEZNOSTI DELAVCEV TER UVELJAVLJANJE PRAVICE DO VARSTVA PRI DELU

54. člen

Delavec ima do varstva pri delu na svojem delovnem mestu naslednje pravice:

— da uporablja naprave, sredstva in opremo za osebno varnost pri delu,

— da ga odgovorna oseba ob razporeditvi na delovno mesto pa tudi med delom, če se delovne razmere spremenijo, praktično in teoretično poučijo o nevarnostih, ki pri delu pritisajo njegovemu zdravju oziroma življenju, o najprimernejšem načinu dela, ki mu zagotavlja varnost pri delu, o varstvenih ukrepih, ki jih mora upoštevati in o okoliščinah, ki take ukrepe narekujejo,

— da ga odgovorna oseba, ki ga pri delu neposredno vodi ali nadzoruje, poučuje in vzgaja oziroma

mu omogoča izpolnjevanje znanja o varstvu pri delu,

— da odkloni delo na delovnem mestu, če grozi neposredna nevarnost njegovemu življenju in zdravju, ker niso izvedeni varstveni ukrepi in to toliko časa, dokler se ustrezni varstveni ukrepi ne izvedejo,

— da predloži pismeno zahtevo za odpravo pomanjkljivosti oziroma nepravilnosti v izvajanju varstvenih ukrepov, če nista neposredni vodja del oziroma služba varstva pri delu v osmih dneh izvedla ustreznih varstvenih ukrepov, lahko se obrne tudi na organ inšpekcije dela z zahtevo, da izda ustrezno odločbo,

— do prve pomoči in reševanja ob nesreči pri delu.

55. člen

Delavec ima do varstva pri delu na svojem delovnem mestu naslednje obveznosti:

— svoje delo mora opravljati oziroma voditi in organizirati tako pazljivo, da prispeva k varovanju svojega življenja in zdravja ter življenja in zdravja drugih delavcev,

— varstvene naprave in sredstva ter sredstva in opremo za osebno varstvo pri delu mora uporabljati namensko; z njimi mora pazljivo ravnati in skrbeti, da so v brezhibnem stanju,

— pred razporeditvijo na delo se mora seznaniti s predpisi in varstvenimi ukrepi v zvezi z delom in z organizacijo in izvajanjem varstva pri delu v TO, med zaposlitvijo pa mora nenehno izpolnjevati svoje znanje o varstvu pri delu in v predpisanih rokih opraviti preizkus znanja iz varstva pri delu,

— da neposrednega vodja seznaniti takoj z vsako, tudi najmanjšo nezgodo pri delu,

— da kot očividec težje nereče pri delu takoj seznaniti vodjo z njo in z okoliščinami, v katerih se je pripetila,

— opozoriti mora vodjo dela, da želi z delom prenehati, če se zaradi trenutnega psihofizičnega stanja ne počuti sposobnega za varno opravljanje dela,

— da se udeleži tistih zdravniških in psihofizičnih pregledov, na katere ga napoti TO,

— pred delom in med delom ne sme uživati alkoholnih pijač,

— če ima kakšno zdravstveno hibo ali boleha za kakšno boleznijo, ki se z zdravniškim pregledom težko ugotovi ali se sploh ne da ugotoviti, mora to naznaniti, ko nastopi delo, oziroma pozneje, če se bolezen pojavi med zaposlitvijo,

— v primeru suma, da je delavec pod vplivom alkohola, se mora podrediti ugotavljanju z alkotestom.

56. člen

Delavec lahko uveljavlja svoje pravice do varstva pri delu tako:

— da neposrednemu vodji takoj prijavi vsako pomanjkljivost, okvaro, nesrečo ali drug pojav, ki bi lahko pri delu ogrozil njegovo varnost ali varnost drugih delavcev,

— da se pismeno ali ustno obrne na svojega neposrednega vodja dela z zahtevo za izvedbo varstvenih ukrepov ali opravil,

— da se obrne na službo varstva pri delu, če se njegovi zahtevi za odpravo pomanjkljivosti ni ugodilo,

— da se obrne na direktorja TO, če se njegovi zahtevi iz prejšnjega odstavka ni ugodilo takoj oziroma v roku 8 dni, hkrati pa ustno ali pismeno na pristojni organ inšpekcije dela, da odloči o njegovih zahtevi, istočasno pa obvesti tudi SDK v TO.

DOLOČANJE POSEBNIH PRAVIC IN OBVEZNOSTI ODGOVORNIH DELAVCEV

57. člen

Odgovorni delavci za izvajanje nalog v zvezi z varstvom pri delu so:

- direktor TO,
- delavci, ki organizirajo, vodijo ali nadzorujejo delo drugih delavcev v skladu s katalogom del in nalog ali v skladu z organizacijskimi navodili,
- delavci službe varstva pri delu,
- pooblašteni delavci za varstvo pri delu.

58. člen

Direktor TO zagotavlja:

- da je organizirano varstvo pri delu,
- da se v TO upoštevajo naloge varstva pri delu v skladu s predpisi in samoupravnimi splošnimi akti,
- da občasno nadzira, če odgovorni delavci, ki načrtujejo, organizirajo ali vodijo dela, izvajajo naloge v zvezi z varstvom pri delu in koordinira izvajanje teh nalog,
- da se izvajajo sklepi pristojnih organov v zvezi z varstvom pri delu,
- da se izvršuje sklepe DS in njegovega izvršilnega organa v zvezi z VPD,
- da se izvršujejo posebne obveznosti do inšpekcije dela,
- da se organizira in učinkovito izvaja izobraževanje in prenašanje znanja iz varstva pri delu,
- da so delavci informirani o važnejših vprašanjih in ukrepih v zvezi z varstvom pri delu.

59. člen

Delavci, ki so po svojih delih in nalogah zadolženi za strokovno so-delovanje pri razporejanju delavcev zagotavljajo:

— da so delavci razporejeni v skladu z njihovimi strokovnimi, zdravstvenimi, psihofizičnimi in drugimi sposobnostmi za varno delo,

— da se delavce pošilja na zdravstvene preglede, določene s tem pravilnikom,

— da se izvajajo druge naloge v zvezi z varstvom pri delu, ki izvirajo iz opisa del in nalog,

— da se vodi predpisana dokumentacija v zvezi z varstvom pri delu, ki zadeva njihovo delovno področje.

60. člen

Delavci, ki vpeljujejo ali spreminjajo tehnološke procese so v okviru nalog svojega delovnega področja odgovorni za izvajanje varstva pri delu, zlasti pa zagotavljajo:

— da so varstveni normativi in ukrepi upoštevani že pri projektiranju tehnoloških procesov, o čemer morajo dati predpisano pisмено izjavo,

— da so delovne priprave in naprave ter drugi materiali, ki jih priporočajo, kar najbolj varni in da nevarne in škodljive snovi, če je le mogoče, zamenjajo z manj nevarnimi in manj škodljivimi,

— da se delavci seznanijo z varno uporabo delovnih priprav, naprav in materialov, ki jih uporabljajo.

61. člen

Delavci, ki projektirajo gradbene objekte, delovne priprave in naprave ali njihovo rekonstrukcijo, morajo pri tem upoštevati veljavne varstvene normative in ukrepe, o čemer morajo izdati predpisano pisμένο izjavo.

62. člen

Delavci, ki nabavljajo projekte, delovne priprave in naprave, morajo zagotoviti, da so le-te ob doba-

vi opremljene z ustreznimi izjavami oziroma listinami po določilih tega pravilnika.

63. člen

Delavci v PRB so v okviru nalog svojega delovnega področja dolžni zagotoviti, da se pridobi in hrani vsa predpisana dokumentacija.

64. člen

Delavci, ki vodijo dela v TO ali na njenem delovišču, kjer delajo tudi delavci iz drugih TO oziroma drugi izvajalci, morajo njihovim odgovornim osebam pred pričetkom s pismenim dogovorom določiti skupne varstvene ukrepe, skupno organizacijo varstva pri delu ter obveznosti in pravice delavcev, ki jim je naložena skrb za zagotavljanje varnega delovnega okolja in varnih delovnih razmer na takšnem skupnem delovišču ter pooblastiti delavca, da zagotavlja usklajeno izvajanje.

65. člen

Obratovodji in vodji delovnih enot so v okviru svojih delovnih nalog odgovorni za izvajanje nalog v zvezi z varstvom pri delu, zlasti pa:

- da je delovni proces organiziran v skladu z zahtevami varnega dela,

- da neposredni vodji delovnih skupin dosledno izvajajo svoje naloge v zvezi z varstvom pri delu,

- da se uporabljajo le delovne priprave in naprave, ki so predpisano zavarovane in brezhibne ter da takoj, ko so obveščeni, ustavijo dela, ki predstavljajo neposredno nevarnost za življenje ali zdravje delavcev in da se te nevarnosti odpravijo,

- da obveščajo službo varstva pri delu o pojavih in vprašanih v zvezi z varstvom pri delu, ki jih za-
pažajo.

66. člen

Vodji vzdrževanja in investicij (za Mojstrano in Podnart delavci, odgovorni za vzdrževanje) v TO morajo poleg izpolnjevanja pristojnosti iz prejšnjega člena zagotoviti še:

- da so delovne priprave in naprave pregledane oziroma preizkušene v skladu s predpisi oziroma navodili ter da se o tem vodi evidenca,

- da imajo nevarnejše delovne priprave in naprave, kot so parni kotli, kompresorske postaje, stikalne in razdelilne omare in drugo, predpisano tehnično dokumentacijo in da se le-te ustrezno izpolnjuje,

- da skrbi za primeren sistem generalnih in tekočih popravil delovnih priprav in naprav ter za njihovo izločitev iz uporabe, če so zaradi iztrošenosti, zastarelosti in drugih vzrokov postale nevarne za delo,

- da novih ali rekonstruiranih delovnih priprav in naprav ne vključijo v redno obratovanje, dokler ni skladno z določili iz tega pravilnika izdano obratovalno dovoljenje,

- da se pri delovnih pripravah in napravah strokovno čimprej odpravijo pomanjkljivosti glede varstva pri delu, ki jih je opazil ali so ga nanje opozorili drugi,

- da se ob rekonstrukcijah, adaptacijah in ob vzdrževalnih delih, ki jih organizira (varjenje, rezanje itd.), izvajajo posebni varstveni ukrepi,

- da se vodi predpisana dokumentacija v zvezi z varstvom pri delu, ki zadeva njihovo delovno področje.

67. člen

Neposredni vodje zagotavljajo izvajanje varstvenih ukrepov pri delu in s tem v zvezi zlasti:

- teoretično in praktično poučijo vsakega delavca ob prvi in vsaki

kasnejši razporeditvi na dela in naloge, na katerih še niso delali, kakor tudi med samim delom, če se bistveno spreminjajo delovne razmere; o delovnih razmerah in nevarnostih pri delu, o varstvenih ukrepih, o sredstvih in opremi za osebno varstvo pri delu ter o njihovi uporabi,

— nadzirajo, če delavci upoštevajo potrebne varstvene ukrepe v taki meri, da je njihovo delo varno in če pri delu dosledno in namensko uporabljajo predpisana sredstva in opremo za osebno varstvo,

— odstranijo z dela delavca, ki kljub opozorilu ogroža svojo varnost ali varnost drugih pri delu s tem, da ne upošteva potrebnih varstvenih ukrepov in predlagajo uvedbo postopka za izrek ukrepa zaradi težje kršitve delovnih dolžnosti. Kadar delavca odstranijo z dela, ga razporedijo na druga dela in naloge, če so prosta in da bo delavec lahko varno delal, v nasprotnem primeru pa se delavec v skladu z določili in suspenzom, odstrani iz TO,

— ne sme dovoliti delavcu izvrševanja del in nalog, če ugotovi, da je delavec pod vplivom alkohola ali mamil in ga mora odstraniti iz delovnih prostorov TO. V kolikor se upira odstranitvi, se ga napoti na preizkus alkotesta,

— nadzirajo ali določijo strokovni nadzor za taka dela, ki se morajo v skladu s predpisi, samoupravnimi splošnimi akti ali navodili proizvajalca za določeno delovno pripravo ali napravo opravljati pod nadzorstvom,

— zagotovijo, da so delovne priprave in naprave v brezhibnem stanju in da se uporabljajo namensko,

— poskrbijo za izvedbo potrebnih varstvenih ukrepov na zahtevo ali opozorilo delavca ter o tem takoj obvestijo odgovornega delavca oziroma službo ali sprožijo postopek

za strokovno ugotovitev upravičenosti delavčeve zahteve,

— skrbijo za pravočasno oskrbo delavcev s predpisanimi osebnimi zaščitnimi sredstvi in opremo ter za red in čistočo na delovnem področju,

— skrbijo za urejenost in opremo omaric za prvo pomoč in zato, da je v njihovem oddelku vedno vsaj en delavec strokovno usposobljen za nudenje prve pomoči,

— poskrbijo, da je zagotovljena prva pomoč poškodovanemu delavcu ter prevoz v ambulanto ali bolnico, če je poškodba težja,

— zavarujejo kraj in dokaze o nesreči pri delu ter o njej takoj obvestijo odgovornega delavca službe varstva pri delu,

— zagotovijo, da se vodi predpisana dokumentacija v zvezi z varstvom pri delu, ki zadeva njihovo področje.

68. člen

Kadar delavec odkloni delo ali kadar ga pristojna oseba odstrani z dela v skladu z določili tega pravilnika, se v primeru spora izvede zaradi strokovne osvetlitve zadeve naslednji postopek:

— o upravičenosti odklonitve ali odstranitve poda strokovno mnenje delavec, ki ga je TO pooblastila za opravljanje strokovnih nalog s področja varstva pri delu, oz. za zagotavljanje izpolnjevanja varstvenih normativov in ukrepov,

— dokončno odločitev o zadevi izda na delavčevo zahtevo ali na zahtevo TO pristojna republiška inšpekcija dela.

69. člen

Delavec, ki kljub opozorilu ne izpolnjuje predpisanih varstvenih normativov in ukrepov, ne uporablja predpisanih sredstev in opreme za osebno varstvo ter ne izpolnjuje drugih obveznosti v zvezi z varstvom pri delu, huje krši delovno dolžnost.

Za hujšo kršitev delovnih dolžnosti se šteje tudi, če pride delavec na delo pod vplivom alkohola, če med delom uživa alkoholne pijače, če vnaša alkoholne pijače v delovne prostore TO in če ne pristane na preizkus alkotesta.

70. člen

Poleg določil tega pravilnika se za uveljavljanje pravic in odgovornosti uporabljajo določila pravilnika o delovnih razmerjih in ustrezna določila drugih samoupravnih splošnih aktov.

DELOVNO PODROČJE SLUŽBE VARSTVA PRI DELU

71. člen

Strokovna dela v zvezi z izvajanjem in pospeševanjem varstva pri delu opravlja v delovni organizaciji predvsem služba varstva pri delu, ki mora biti organizirana tako, da njeni delavci lahko na sodoben način učinkovito opravljajo svoje naloge.

72. člen

Službo varstva pri delu sestavljajo delavci, ki jih TO pooblasti v skladu s predpisi kot odgovorne osebe za opravljanje strokovnih nalog s področja varstva pri delu, oz. za zagotavljanje izpolnjevanja varstvenih normativov in ukrepov.

73. člen

Služba varstva pri delu opravlja zlasti naslednje naloge:

- sodeluje z drugimi strokovnimi službami OZD in TO ter skrbi, da se upoštevajo predpisani varstveni ukrepi in normativi v predhodnem varstvu, posebno pa pri projektiranju in graditvi ali rekonstrukciji gradbenih objektov v tehnoloških postopkih, pri konstruiranju, izdelovanju in uvozu oziroma nabavi delovnih priprav in naprav ter sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu,

- daje nasvete in strokovno pomoč pri urejanju varstva pri delu s samoupravnimi akti in programi dela,

- prepove delo, če ugotovi, da je tak način nevaren za življenje človeka ali da lahko pride do težje poškodbe,

- skrbi in predlaga način organiziranja in delovanja varstva pri delu, kadar opravlja OZD ali TO skupno delo z drugimi OZD ali opravlja neko delo na skupnem delovišču,

- določa delovne prostore oziroma delovne priprave in naprave, ki jih je potrebno periodično pregledovati in preizkušati kakor tudi ustrezne roke,

- sestavlja program teoretičnega in praktičnega usposabljanja in preverjanja znanja delavcev o njihovi usposobljenosti za varno delo ter skrbi za izvajanje tega programa,

- v skladu s predpisi o zdravstvenih pregledih določa roke in delavce za zdravstvene preglede,

- skrbi za ustrezno organizacijo in zagotavljanje prve pomoči,

- skupaj s pristojno službo obvešča in poroča organom inšpekcije dela o začetku dela v delovni enoti, o delovišču ali posebno nevarnih delih ter poroča o hujših in smrtnih nesrečah pri delu,

- proučuje in analizira vzroke poškodb in zdravstvenih okvar,

- vodi evidenco in sestavlja poročila o stanju in problemih varstva pri delu po predpisih o varstvu pri delu,

- pripravlja pismena letna in druga poročila o stanju in problemih varstva pri delu,

- opravlja druge strokovne in izvršilne zadeve v zvezi z varstvom pri delu.

74. člen

Naloge službe varstva pri delu opravljajo delavci te službe v okviru dolžnosti in pooblastil, določene

nih s samoupravnimi splošnimi akti ter posebnih pismenih pooblastil delavskega sveta TO.

75. člen

S pooblastilom iz prejšnjega člena se določeni delavec pooblasti kot odgovorna oseba za opravljanje strokovnih nalog v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti TO do varstva pri delu ter zagotavljanjem izpolnjevanja varstvenih ukrepov in normativov.

Pismeno pooblastilo iz prvega odstavka mora pooblaščati delavca, da prepove delo na delovnih opravilih pri delih, pri katerih je neposredno ogroženo življenje ali zdravje delavca in da opravlja obveznosti OZD do organov inšpekcije dela.

Pooblaščen delavec je lahko delavec službe za varstvo pri delu, ki poleg svojega dela opravlja še strokovne naloge s področja varstva pri delu.

O prepovedi dela iz prejšnjega odstavka morata pooblaščen delavec in služba varstva pri delu takoj obvestiti pristojne samoupravne organe v TO in delovni organizaciji ter pristojni organ inšpekcije dela.

76. člen

Glede razmerij in sodelovanja s strokovno službo varstva pri delu imajo druge strokovne službe v OZD in TO delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ter pooblaščen vodje del, ki so odgovorni za izvajanje nalog iz varstva pri delu, naslednje naloge:

— strokovne službe izvršujejo v sodelovanju s službo varstva pri delu naloge, ki se po predpisih o varstvu pri delu izvajajo in zagotavljajo varstvo ter dajejo tej službi obvestila in podatke o takem delu,

— direktor, delavci s posebnimi pooblastili, ki vodijo in nadzorujejo dela, so odgovorni za izvajanje

varstvenih ukrepov in se med seboj obveščajo o ukrepih in odločitvah, ki utegnejo biti pomembne za izvajanje varstva pri delu,

— odgovorne osebe obvestijo službo o izvršitvi varstvenega ukrepa, ki ga je odredila ta služba za odpravo ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti.

77. člen

Služba varstva pri delu obvesti samoupravno delavsko kontrolo:

— o vsaki prepovedi dela,
— o neizvršeni pravnomočni odločbi organa inšpekcije dela,

— o svojih ugotovitvah v zvezi z izvajanjem in zagotavljanjem varstva pri delu posebno s splošnim stanjem varstva pri delu s predpisovanjem zdravstvenih ukrepov in normativov, z izpolnjevanjem obveznosti glede varstva pri delu,

— o vsaki smrti, kolektivni ali težji nesreči pri delu.

EVIDENCA IN POROČILA

78. člen

Služba varstva pri delu in druge odgovorne osebe vodijo v zvezi z varstvom pri delu s predpisi in s tem pravilnikom določene evidence oz. hranijo potrebno dokumentacijo.

79. člen

V zvezi z gradbenimi objekti in delovnimi prostori se vodijo naslednje evidence oz. hrani dokumentacija:

1. zapisniki strokovnih komisij o ugotovitvah glede upoštevanja varstvenih oz. požarnovarstvenih normativov in ukrepov pri določitvi lokacije in projekta ter pri izgradnji,

2. izjave projektantov in izvajalcev del o upoštevanju varstvenih normativov pri projektiranju, graditvi in konstrukciji objektov,

3. uporabna dovoljenja,

4. evidenca o prvih in obdobjih meritvah fizikalnih, kemičnih in bioloških škodljivostih ter mikroklima,

5. druga dokumentacija, ki se zahteva za izgradnjo objektov.

Služba za varstvo pri delu vodi oz. hrani dokumentacijo iz točke 4., oddelek za investicije in vzdrževanje oz. delavec, odgovoren za investicije in vzdrževanje pa dokumentacijo iz točke 1., 2., 3. in 5. prvega odstavka tega člena.

80. člen

V zvezi z delovnimi pripravami in napravami se vodijo naslednje evidence oz. hrani dokumentacija:

1. izjave projektantov, izdelovalcev oz. uvoznikov o upoštevanju varstvenih normativov in ukrepov pri projektiranju, izdelavi oz. uvozu delovnih priprav in naprav,

2. obratovalno dovoljenje,

3. navodila za vzdrževanje in uporabo,

4. navodila za pregledovanje in preizkušanje delovnih priprav in naprav,

5. dnevnik o obratovanju nevarnejših delovnih priprav in naprav, za katere je tako predpisano. Služba varstva pri delu vodi oz. hrani dokumentacijo iz tč. 1., 2. in 4., oddelek za investicije in vzdrževanje oz. odgovorna oseba pa iz tč. 3. in 5. prvega odstavka tega člena.

Dnevnik iz tč. 6. vodijo delovne enote, v katerih so take priprave oz. naprave, kar zagotovijo vodje teh enot.

81. člen

V zvezi z električnim tokom in škodljivimi sevanji se vodijo naslednje evidence oz. hrani dokumentacija:

1. predpisana tehnična dokumentacija naprav za proizvodnjo, prenos in porabo električnega toka,

2. evidenca o meritvah prehodne upornosti ozemljil, ničenja, izola-

cijske upornosti, upornosti tal in statične elektrike,

3. evidenčna in kontrolna knjiga o vzdrževanju in popravilih električnih naprav v »S« izvedbi,

4. evidenca o meritvah škodljivih sevanj.

Oddelek varstva pri delu vodi oz. hrani dokumentacijo iz tč. 4., služba za investicije in vzdrževanje oz. odgovorna oseba pa dokumentacijo iz tč. 1., 2. in 3. prvega odstavka tega člena.

82. člen

V zvezi s sredstvi in opremo za osebno varstvo pri delu se vodijo naslednje evidence oz. hrani dokumentacija:

1. izjave izdelovalcev ali uvoznikov o upoštevanju varstvenih ukrepov in normativov,

2. evidenca o pregledih in preizkusih sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu,

3. evidenca o izdajanju osebnih varovalnih sredstev in opreme posameznim delavcem.

Služba varstva pri delu vodi oz. hrani dokumentacijo iz tč. 1., neposredni vodje delovnih skupin (obratovodje) oz. skladiščniki pa dokumentacijo iz tč. 2. in 3. prvega odstavka tega člena.

83. člen

O sposobnosti delavcev v zvezi z varstvom pri delu se vodijo naslednje evidence:

1. evidenca o razporeditvi delavcev na posamezne delovne naloge in opravila,

2. evidenca o poučevanju in preizkusih znanja delavcev o varstvu pri delu,

3. evidenca o preventivnih zdravstvenih pregledih,

4. evidenca obolenj oz. bolniškega staleža.

Dokumentacijo iz prve točke tega člena vodijo oz. hranijo delavci, ki so po delovnih nalogah in opra-

vilih zadolženi za strokovno sodelovanje pri razporejanju delavcev.

Evidenco iz tč. 2 in evidenco o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev, ki delajo na zdravju škodljivih ali za poškodbe nevarnejših delovnih nalogah in opravilih, vodi služba varstva pri delu.

84. člen

Služba varstva pri delu vodi oz. hrani še naslednje evidence oz. dokumentacijo:

1. evidenco poškodb pri delu in poklicnih bolezni,
2. dokumentacijo o ugotovitvah in ukrepih službe v zvezi s tekočim delom in nadzorom v TO,
3. odločbe in drugo dokumentacijo v zvezi z inšpekcijo dela in drugimi organi nadzora s področja varstva pri delu.

85. člen

Odgovorne službe oz. odgovorni delavci so dolžni voditi tudi druge evidence oz. hraniti dokumentacijo s področja varstva pri delu, če je tako določeno s predpisi oz. samoupravnimi splošnimi akti ali z organizacijskimi predpisi.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČILA

86. člen

Po uveljavitvi tega pravilnika preneha veljati dosedanji pravilnik o varstvu pri delu.

Požarno varnost v DO ureja poseben pravilnik o varstvu pred požarom.

87. člen

Ta pravilnik začne veljati z dnem, ko ga sprejmejo delavci na svojih zborih, navodila pa, ko jih sprejme delavski svet DO.

Na podlagi zakona o varstvu pri delu (Ur. list SRS št. 32 z dne 25. 10. 74), Statuta, Pravilnika o delovnih razmerjih in Pravilnika o varstvu pri delu LIP Bled, so delavci v posamezni TO na svojih zborih v dneh od 8. 3. 1984 do 16. 3. 1984 sprejeli

Pravilnik

o sredstvih za osebno varstvo pri delu in osebni varstveni opremi

1. člen

V tem pravilniku je določeno, na katerih delovnih mestih so potrebna sredstva za osebno varstvo pri delu in osebna varstvena oprema, kdo je do njih opravičen, rok trajanja in način evidentiranja.

2. člen

Osebe, ki so med delom izpostavljene posameznim nevarnostim in škodljivostim, morajo imeti na razpolago sredstva in opremo za osebno varstvo pri delu, da si zavarujejo organizem in dele telesa, če ni možno škodljivosti in nevarnosti odpraviti z organizacijskimi, tehničnimi in drugimi varnostnimi ukrepi.

Osebna varnostna sredstva in oprema, ki se uporabljajo za odvratanje posameznih vrst nevarnosti in škodljivosti z njihovim rokom trajanja, so navedena v seznamu sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu.

3. člen

Pravico in dolžnost uporabljati sredstva in opremo za osebno varstvo pri delu imajo vsi delavci, ki so zaposleni na delovnih mestih, za katera so določena sredstva za osebno varstvo.

Delavec ima pravico in dolžnost, da sredstva za osebno varstvo uporablja po njihovem namenu, da z njimi pazljivo ravna in skrbi, da so v brezhibnem stanju.

4. člen

Pravico in dolžnost uporabljati sredstva in opremo za osebno var-

nost pridobi delavec ob nastopu dela.

Neposredni vodja je dolžan skrbeti, da so delavci s sredstvi in opremo za osebno varstvo preskrbljeni in da le-ta namensko uporabljajo.

Uporaba opreme in sredstev za osebno varstvo pri delu izven delovnega časa, je prepovedana in kazniva.

5. člen

Če delavec ne uporablja pri opravljanju delovnih nalog in opravil, sredstev in opreme za osebno varnost pri delu se šteje, da s takim načinom ogroža svojo varnost ter varnost drugih delavcev pri delu.

6. člen

Sredstva in oprema za osebno varnost morajo biti izdelana in uporabljena tako, da preprečujejo nevarnosti in škodljivosti, katerim so delavci izpostavljeni pri opravljanju svojih del in nalog. Pri tem morajo biti izdelana tako, da povzročajo čim manj težav in ovir pri delu.

7. člen

V uporabo se lahko dajejo samo takšna sredstva in oprema za osebno varstvo, ki ustrezajo jugoslovanskim standardom, priznanim tujim standardom in Pravilniku o sredstvih za osebno varstvo pri delu in osebni varstveni opremi (Ur. list SFRJ, št. 35/69).

Oceno o tem ali posamezna sredstva in oprema za osebno varstvo pri delu ustrezajo predpisanim pogojem iz prvega odstavka tega člena, da strokovna služba varstva pri delu ali pooblaščenec TOZD za varstvo pri delu.

8. člen

Seznam sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu izdelava, dopolni ali spremeni služba za varstvo pri delu v sodelovanju z drugimi strokovnimi službami in ga predloži v sprejem DS DO.

9. člen

Nabavna služba nabavlja sredstva in opremo za osebno varstvo v sodelovanju s službo za varstvo pri delu.

10. člen

Sredstva in oprema za osebno varstvo v zalogi morajo biti vskladiščena tako, da so zavarovana pred morebitnimi poškodbami, uničenjem ali zmanjšanjem uporabne vrednosti.

Sredstva in oprema za osebno varstvo je treba pred uporabo očistiti in preizkusiti, če ustrezajo svojemu namenu.

11. člen

Sredstva in opremo za osebno varstvo pri delu izdaja skladiščna služba na podlagi izdajnice (naloge) in priloženega poimenskega seznama upravičencev, ki mora biti sestavljen po proizvodnih enotah z razvidom posameznih del.

Nalog za izdajo iz skladišča napiše služba za varstvo pri delu.

12. člen

O uporabi sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu vodi skladiščna služba v sodelovanju s službo za varstvo pri delu ustrezno evidenco.

Evidenca obsega:

- ime in priimek uporabnika
- delovno mesto
- organizacijsko enoto (TOZD,

PE)

- vrsta sredstev in opreme
- dan prejema
- denarna vrednost sredstev in opreme
- dan in vzrok vrnitve ali plačila.

13. člen

Upravičenec potrdi prejem sredstev in opreme za osebno varstvo s svojim podpisom v za to pripravljene knjigi ali reverzom.

14. člen

Sredstva in opremo za osebno varstvo pri delu so last TOZD-ov in so shranjena v TOZD, razen zaščitnih delovnih oblek in plaščev, katere se sme nositi domov zaradi vzdrževanja in čiščenja.

15. člen

Če upravičenec v dobi trajanja sredstva in opreme za osebno varstvo menja delovno mesto, vrne ali pa odkupi dodeljena sredstva za osebno varstvo. Za novo delovno mesto pa prejme predpisana sredstva in opremo za osebno varstvo.

16. člen

Sredstva in oprema za osebno varstvo pri delu so za delavca brezplačna. Delavec je dolžan vzdrževati sredstva in opremo v brezhibnem stanju do konca roka trajanja.

V primeru, da uporabniku sredstev in opreme za osebno varstvo preneha delovno razmerje, mora doplačati razliko vrednosti do izteka amortizacijske dobe posameznega varstvenega sredstva.

17. člen

Zaščitna sredstva, ki so potrebna na delovnih mestih, kjer delavci delajo krajši čas, dobijo iste upravičenci iz zaloga v skladišču s tem, da jih po končanem delu vrnejo.

18. člen

Ob vračilu se lahko sprejme samo tista sredstva za osebno varstvo, ki v celoti izgledajo brezhibna in higiensko uporabna za nadaljnje izkoriščanje.

19. člen

Delavec, ki izgubi sredstvo ali opremo za osebno varstvo, je materialno odgovoren in ga je dolžan nabaviti iz lastnih sredstev.

20. člen

V slučaju, da se sredstva in oprema za osebno varstvo uničijo zaradi izrednih pogojev dela in brez krivde delavca, ki je to sredstvo uporabljal, se le-tega zamenja in obnovi brez odškodninskega zahtevka.

Kadar pa se ugotovi namensko poškodovanje sredstev in opreme za osebno varstvo, se v takem primeru zaračuna povzročitelju škoda v smislu 16. člena tega pravilnika.

21. člen

Delavci, katerim so dodeljena sredstva in oprema za osebno varstvo pri delu, so dolžni:

- ta sredstva in opremo namensko uporabljati in jih vzdrževati,

- shranjevati ta sredstva in opremo, da jo zavarujejo pred poškodbami, uničenjem ali zmanjšanjem njihove vrednosti,

- svojemu nadrejenemu sporočiti vsako okvaro ali potrebo po novem sredstvu ali opremi oziroma opozoriti na pomanjkljivosti, ki bi pomenile nevarnost za delavce.

22. člen

Skupna varstvena sredstva in oprema za osebno varstvo morajo biti shranjena na dostopnih mestih oziroma jih hrani neposredni vodja, ki tudi kontrolira njihovo uporabo.

23. člen

Na delovnih mestih, kjer je nevarnost, da ne potegne v stroje laše pri opravljanju del v neposredni bližini vrtečih se delov, kjer obstaja prah, morajo imeti osebe, ki opravljajo takšna dela na razpolago kape, čepice ali rute.

Ta sredstva morajo biti lahka in prijetna za nošenje ter primerna za občasno pranje.

24. člen

Da lahko zavarujemo oči pri strojnih delih (vrtnanju, struženju, rezkanju, strganju, obdelavi lesa in drugih trdih snovi), kjer preti nevarnost poškodbe zaradi večjih ali manjših delcev, ki priletijo z večjo ali manjšo hitrostjo s čelne ali bočne strani, morajo imeti osebe, ki opravljajo taka dela, varstvena očala.

Ta očala morajo odgovarjati veljavnim jugoslovanskim standardom.

25. člen

Da se lahko zavarujejo oči in obraz pred večjimi letečimi delci obdelovanega materiala ali pred kaplicami jedkih snovi, ki lahko pridejo v oči ali poškodujejo obraz, morajo imeti osebe, ki so izpostavljene učinku takšnih delcev oziroma kapljic, ščitnik za obraz in oči.

26. člen

Da se lahko zavarujejo organi sluha pred prekomernim ropotom pri delu oziroma na delovnih mestih, na katerih ga ni mogoče odstraniti s tehničnimi sredstvi in hrup zmanjšati pod dovoljeno mejo, ki je predpisana v veljavnih predpisih, morajo te osebe imeti ustrezna sredstva oziroma opremo v odvisnosti od intenzivnosti ropota:

- vato, ki zavaruje sluh pred ropotom 75 dB_A

- ušesni čep, ki zavaruje sluh pred ropotom 85 dB_A

- ušesni ščitnik, ki zavaruje sluh pred ropotom 105 dB_A.

27. člen

Na delovnih mestih, kjer nastopajo dim, prah, megla, laki, topila, v koncentracijah, ki presegajo maksimalno dovoljene koncentra-

cije (MDK), predpisane v veljavnih jugoslovanskih standardih, morajo ti delavci nositi sredstva za zavarovanje dihalnih organov (respirator, maska).

28. člen

Kjer med delom nastopajo nevarnosti za poškodbe rok, je potrebno uporabljati varstvene rokavice:

— navadne usnjene rokavice, ki varujejo roke pred mehaničnimi poškodbami (vbod, opeklina, praska, vrez itd.) pri delih, ki jih opravljajo ključavničarji, brusilci, monterji, delavci pri letvičenju in sortiranju lesa, transportni delavci, delavci na strojih itd., če preti nevarnost takšnih poškodb.

— podložene usnjene rokavice, ki varujejo roke pred nizkimi temperaturami med delom na krlišču, sortiranju lesa, kadar je temperatura pod +5°C,

— rokavice iz naravnega in umetnega gumija, ki varuje roke pred škodljivim delovanjem jedkih snovi, vlage, majhnih koncentracij strupov, okuženih snovi, etra, alkohola in podobnih škodljivih snovi,

— rokavice iz plastične mase, odporne proti toplom,

— gumijaste rokavice za elektricarje, za sekundarno varovanje pred udarci električnega toka pri delu na električnih postrojih z napetostjo, ki ni večja od 650 V proti zemlji.

Za varovanje pred udarcem električnega toka je potrebno uporabiti tudi druge varnostne ukrepe (izklopiti električni tok, uporabljati izolacijsko orodje, ozemljitvene aparature itd.).

29. člen

Za zavarovanje stopal pred nevarnostjo morajo imeti delavci, odvisno od vrste dela, na razpolago varstveno obutev:

— gumijasta obutev za elektricarje (čevlji, škornji itd.), ki varujejo pred udarci električnega toka,

— čevlji s podplatom iz toplotno izoliranega materiala za taka dela, kjer ni možna druga obutev,

— usnjene ali gumijaste čevlje oziroma škornje z jekleno kapico iz trdega gumija in z vdelanim jeklenim podplatnikom, ki varujejo pred mehaničnim udarcem nog (padci težkih predmetov itd.).

30. člen

Pri izbiri sredstev in opreme za varstvo stopal pred tehničnimi ali drugimi poškodbami, le-ta ne smejo žuliti ali povzročati potenja nog ali druge težave pri gibanju.

31. člen

Da zavarujemo ročni sklep pred poškodbami s predmeti, ki imajo ostre robove (pločevina, orodje itd.) in pred vibracijo, ki se z ročnega mehaniziranega orodja prenaša na roke ter da bi bili ročni sklepi pri težkih transportnih delih stabilni, morajo imeti osebe, ki opravljajo to delo, usnjen ščitnik za ročni sklep.

32. člen

Za varovanje trebušnih delov pred mehaničnimi poškodbami pri delu s stroji za obdelavo lesa z ročnim podajanjem, mora biti delavec na razpolago usnjen predpasnik ali specialno ojačan usnjen predpasnik.

33. člen

Tisti delavec, ki je pri svojem delu stalno ali pa občasno izpostavljen biološkemu škodljivemu učinku tehnoloških procesov (umazaniji, prahu, vlagi itd.), mora imeti na razpolago varstveno obleko. Po Pravilniku o sredstvih za osebno varstvo pri delu in osebni varstveni opremi (Ur. list SFRJ, št. 35/69).

34. člen

Delavci pri strojih z rotirajočimi deli in pregibnimi deli morajo no-

siti varstveno obleko, tesno se pri-
legajočo k telesu, s spetimi rokavi
suknjiča in spodnjega dela.

35. člen

Na delovnih mestih, katerih ni
možno zadostno ogrevati, morajo
delavci uporabljati zaščitna sred-
stva proti mrazu (bunde, telovniki,
rokavice itd.).

36. člen

Za zaščitno obutev je določena
spodnja meja trajanja, zamenjava
se vrši po obrabi tovrstnega zaščit-
nega sredstva oziroma potem, ko
delovna obutev ne zagotavlja več
svoje funkcije.

Pred navedenim minimalnim
rokom pa se obutev ne zamenja,
razen v redkih primerih. To določi
na predlog neposrednega vodja,
služba za varstvo pri delu.

37. člen

Osebna zaščitna sredstva (bun-
de, dežni plašči, telovniki, file
škornji, škornji z jekleno kapico,
dežne obleke), se uporabljajo le v
določenih obdobjih v letu, z dalj-
šim rokom trajanja od 3 do 7 let, v
odvisnosti od delovnih pogojev, v
katerih se ta sredstva uporabljajo.

Po preteku minimalnega roka
trajanja osebnih zaščitnih sred-
stev se le-te zamenjajo takrat, ko
se ugotovi, da so tako izrabljena,
da jih ni mogoče več uporabljati.
Novo zaščitno sredstvo je možno
dobiti le na podlagi vračila starega
sredstva v skladišče.

38. člen

V skladišče je treba vrniti — za-
ščitna očala, rokavice (vseh vrst),
predpasnike, bunde, telovnike, de-
žne plašče, čelade, gumi škornje,
vso varnostno obutev — v enaki

količini kot jih iz skladišča dviga-
mo, razen ob prvem dvigu teh.

Osebna zaščitna sredstva — za-
ščita sluha, zaščita zapestja filter
maske, narokavnikov — ni potreb-
no vračati v skladišče kadar naba-
vljamo nove.

39. člen

Novo sprejeti delavec dobi ob
nastopu dela v službi varstva pri
delu na podlagi razporeditve ustre-
zen obrazec z vpisom pripadajočih
sredstev za osebno varstvo pri de-
lu. S tem obrazcem lahko dviguje
pripadajoča osebna zaščitna sred-
stva.

40. člen

Vsa ostala zaščitna sredstva, ki
jih delavci sprotno dvigujejo v
skladu s potrebami in izrabo, pa
skladišče ne izda, s kolikor služba
za varstvo pri delu s podpisom te-
ga ni evidentirala.

41. člen

Vsa izrabljena sredstva se hra-
nijo v skladišču in se v določenih
rokih komisijsko uničijo. V skla-
dišču so dolžni voditi evidenco vr-
njenih neuporabnih zaščitnih
sredstev in jih dokumentirano po
uničenju odpisovati.

42. člen

Osebno zaščitno sredstvo, ki za de-
lo in nalogo ni predpisano, se ne
sme dodeliti.

43. člen

Določila tega pravilnika se za-
čnejo izvajati takoj, ko jih delavci
sprejmejo na svojih zborih, se-
znam sredstev in opreme za oseb-
no varstvo pri delu pa takoj, ko ga
potrdi DS DO.

LIP zmagovalec XXI. zimske lesariade

Po petletnem premoru so bile v soboto, 24. marca na pobudo Republiškega odbora Sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva Slovenije organizirane zimske športne igre gozdarjev, lesarjev in lovcev na Soriški planini.

V lepem sončnem vremenu se je na pobočjih Soriške planine pomerilo v veleslalomu in smučarskih tekih blizu štiristo tekmovalcev iz vse Slovenije.

Glede na to, da so te igre prestale »petletko molka« in glede na rang tekmovalcev nismo gojili nekkih velikih načrtov, čeprav so naši predstavniki letos že večkrat dokazali svojo dobro pripravljenost. Naše vodilo je bilo predvsem sodelovanje, obenem pa skrita želja po čimboljši uvrstitvi.

Najprej je bilo tekmovalje v veleslalomu, ki je potekalo vzporedno na dveh progah, tako da je tekmovalje potekalo dokaj hitro. V disciplini veleslalom so bili tekmovalci razvrščeni v štiri starostne kategorije, tako v moški kakor v ženski konkurenci.

Naši tekmovalci so v veleslalomu dosegli naslednje uvrstitve:

Ženske do 25 let

1. Praprotnik Marija, GG Bled (34,75), 2. Poznič Cvetka, GLIN Nazarje (35,64), 3. Ristič Jelka, LIP Bled (36,50), 4. Medved Staša, Elan (38,22), 5. Kaiser Jasna, LIP Bled (38,50).

Nastopilo je 23 tekmovalk.

Ženske od 26 do 35 let

1. Šifrer Ana, LIP Bled (34,76), 2. Oražem Mila, SOZD GLG (35,11), 3. Thorževski Neva, GG Novo mesto (36,03), 4. Kokalj Božena, Elan (36,30), 5. Černe Milena, LIP Bled (36,73)

Nastopilo je 26 tekmovalk.

Ženske od 36 do 45 let

1. Podlipec Amalija, Elan (36,31), 2. Lakota Majda, Trg. n. park Bled (36,45), 3. Veber Anica, LIP Bled (37,80)

Nastopilo je 11 tekmovalk.

Moški do 25 let

1. Košir Aleš, GG Bled (40,91), 2. Teraž Mirko, LIP Bled (41,20), 3. Modic Andrej, KLI Logatec (41,34)

Moški od 26 do 35 let

1. Rozman Milan, GG Kranj (38,50), 2. Šenbrl Janez, GG Bled (39,85), Grošelj Stanko, SGG Tolmin (40,23), 8. Šmid Stane, LIP Bled (42,00), 11. Zalokar Zdravko, LIP Bled, (42,50).

Nastopilo je 53 tekmovalcev.

Moški od 36 do 45 let

1. Zupan Miha, Elan (30,36), 2. Srebre Ivan, Lesna Slov. G. (30,73), 3. Lakota Peter, GG Bled (31,06), 7. Trojar Srečo, LIP Bled (32,51).

Nastopilo je 25 tekmovalcev.

V kategoriji nad 45 let nismo imeli predstavnikov.

Smučarski teki so potekali na 2 km dolgi krožni prog, ki so jo razen moških I. in II. kategorije, ki so jo pretekli dvakrat, vsi ostali morali preteči enkrat. Štart je bil ob dvanajsti uri, kar je tekačem povzročalo dodatne težave, kajti proge so bile že precej načete in sneg moker, težak, tako da so do izraza prišli res dobro pripravljeni tekmovalci.

REZULTATI:

Ženske do 25 let

1. Jošt Metka, GG Kranj (7.09,24), 2. Kolar Irena, Lesna Slov. G. (8.11,61), 3. Ristič Jelka, LIP Bled (8.14,20)

Nastopilo je 8 tekmovalk.

Ženske od 26 do 35 let

1. Jan Urška, LIP Bled (8.30,91), 2. Vavpotič Olga, Elan (8.32,07), 3. Grom Boža Liko Vrhnika (8.35,10)

Nastopilo je 8 tekmovalk.

Ženske od 36 do 45 let

1. Mencinger Cilka, LIP Bled (8.52,05), 2. Ristič Albina, LIP Bled (8.55,50), 3. Lakota Majda, Trigl. n. park Bled (9.41,60)

Nastopilo je 5 tekmovalk.

Moški do 25 let

1. Zupan Tine, Elan (11.17,07), 2. Lapajne Mirko, LIP Bled (11.43,33), Robač

Viktor Repinc že dolga leta uspešno zastopa LIP na smučarskih tekmovanjih

Tomaž, Lesna Slov. G. (11.52,22)

Nastopilo je 18 tekmovalcev.

Moški od 26 do 35 let

1. Ivančič Franci, GG Postojna (11.43,25), 2. Štirn Franc, GG Kranj (12.34,52), 3. Miklavčič Franc, GG Kranj (12.51,86), 4. Zalokar Milan, LIP Bled (13.19,82)

Nastopilo je 30 tekmovalcev.

Moški od 36 do 45 let

1. Kobilica Pavel, GG Bled (5.47,86), 2. Tepina Ludvik, Lesnina Ljubljana (6.40,35), 3. Horvat Janez, Elan (6.47,13), 4. Lapajne Franc, LIP Bled (6.47,82)

Nastopilo je 12 tekmovalcev.

Moški nad 45 let

1. Repinc Viktor, LIP Bled (6.30,92), 2. Ahac Boris, GG Bled (6.57,07)

Nastopili so 4 tekmovalci.

Rakuš

Na občinskem prvenstvu tretji

Na občinskih sindikalnih prvenstvih v smučarskih tekih, ki je bilo v Boh. Bistrici 28. 1. 1984 in veleslalomu, ki je bilo na Zatniku 4. 3. 1984, sta DO LIP Bled pripadli v skupni uvrstitvi tretji mesti.

Glede na majhno število udeležencev iz naše DO je to vsekar lep uspeh, vendar pa se s temi uvrstitvami ne smemo zadovoljiti, kajti v naših vrstah je še dovolj kvalitetnih tekmovalcev, ki so sposobni posegati v vrh občinskega sindikalnega smučanja in zato moramo v bodoče poleg teh, ki so doprinesli k osvojitvi tretjih mest aktivirati še ostale in mislim, da prihodnje leto še boljši rezultat ne bo izostal.

REZULTATI občinskega sindikalnega prvenstva v smučarskih tekih

Ženske nad 35 let

1. Cerkovnik Ivanka, Filbo (14.53,4), 2. Zupan Sonja, Sukno (16.51,2), 3. Ristič Albina, LIP (18.23,0)

Nastopilo je 7 tekmovalk.

Ženske od 28 do 35 let

1. Cvetko Marinka, Veriga (15.33,0), 2. Pirnat Darinka, Zdravstveni dom Bohinj (15.54,4), 3. Grlic Darinka, Merkur Rad. (17.27,9)

LIP v tej kategoriji ni imel predstavnice.

Ženske do 27 let

1. Žvan Andreja, GP Bohinj (15.57,1), 2. Kristan Tatjana, Žito Triglav (16.36,2), 3. Tonejcek

Zdenka, Žito Triglav (17.04,3), 5. Ristič Jelka, LIP (20.08,3)

Nastopilo je 8 tekmovalk.

Moški nad 45 let

1. Repinc Viktor, LIP (25.05,9), 2. Horvat Janez, Elan (25.33,2), 3. Pintar Jože LIP (29.07,1)

Nastopilo je 14 tekmovalcev.

Moški od 36 do 45 let

1. Pogačnik Zoranko, Iskra O. (22.28,8), 2. Novak Anton, Veriga (22.40,6), 3. Kovič Alojz, Veriga (23.02,4), 8. Lapajne Franc, LIP (24.35,3), 14. Korošec Janko, LIP (25.44,0), 15. Vojvoda Lovro, LIP (25.45,4), 34. Mašič Ivo, LIP (39.15,7)

Nastopilo je 35 tekmovalcev.

Moški od 28 do 35 let

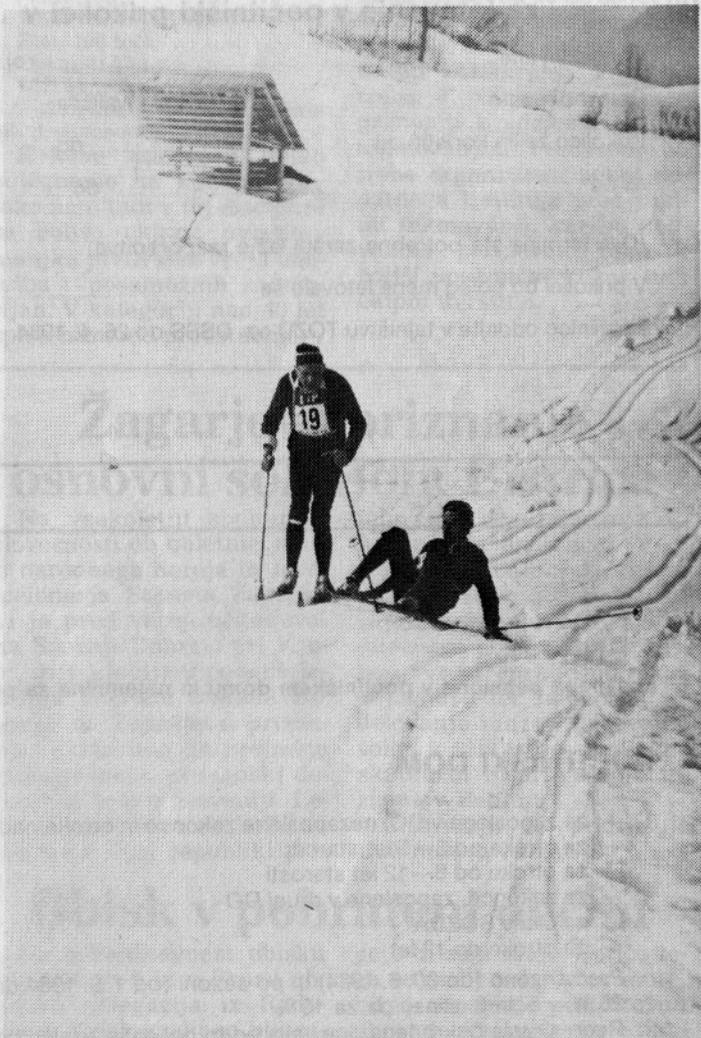
1. Burgar Marjan, Veriga (20.53,5), 2. Malej Janez, Filbo (21.31,3), 3. Baloh Franc Veriga (22.20,2), 9. Čebulj Primož, LIP (25.15,4), 12. Kravanja Alojz, LIP (25.35,8), 19. Rakuš Mirko, LIP (27.37,0)

Nastopilo je 34 tekmovalcev.

Moški do 27 let

1. Rodman Roman, Elan (18.55,1), 2. Lapajne Mirko, LIP (19.23,9), 3. Ferjan Franc, Vezenine (20.58,4), 15. Repinc Peter, LIP (26.38,0)

Nastopilo je 23 tekmovalcev.

Ledena tekaška proga skoraj nikomur ni prizanesla

Tekmovalci, ki so tudi pripomogli, da je LIP letos dosegel takšne uspehe

Vrstni red	— EKIPNO ŽENSKE	Točk
1.—2.	Sukno	26 točk
	Žito Triglav	26 točk
3.	LIP	16 točk

Sodelovalo je 12 ekip.

Vrstni red	— EKIPNO MOŠKI	Točk
1.	Veriga	73 točk
2.	Elan	56 točk
3.	LIP	43 točk

Sodelovalo je 20 ekip.

Vrstni red	— EKIPNO SKUPAJ	Točk
1.	Veriga	84 točk
2.	Elan	64 točk
3.	LIP	59 točk

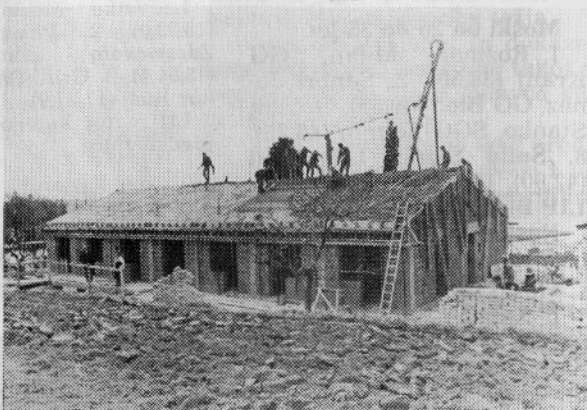
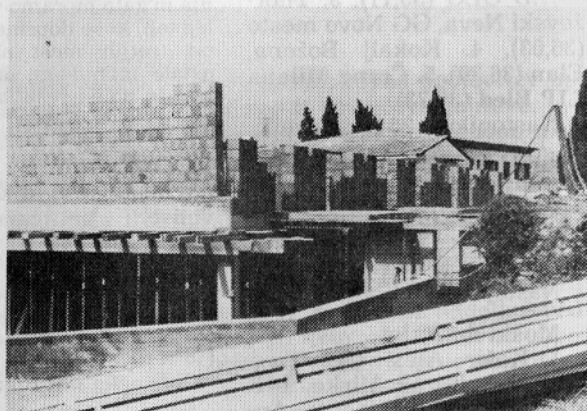
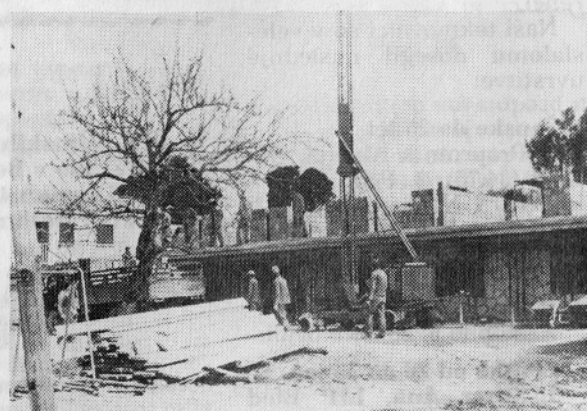
Iz rezultatov je razvidno, da imamo teoretično še veliko možnosti za boljše uvrstitve tako v moški kakor ženski konkurenci. V ženski konkurenci moramo povečati zanimanje za ta lep, a naporen šport. V moški konkurenci imamo realno še velike možnosti v kategorijah 36 do 45 in 28 do 35 let, predvsem pa moramo povečati število sodelujočih iz naše DO.

V tem pogledu bomo predvidoma v zimskem času organizirali tečaje hoje in teka na smučeh z vsemi osnovnimi prvinami tega lepega zimskega športa in tudi tehniko mazanja smuč, kar je pri tem športu bistvenega pomena, ljudem pa povzroča preglavice in jim odvrča veselje.

Dom obnavljamo, za sezono ga pripravljamo

Rušeni del objekta je v nadstropju v celotni dolžini nadomeščen z novim objektom. Del objekta nad izkopom sloni na stebrih in nadkriva pritličje, namenjeno rekreaciji in igri.

Vse sobe v obnovljenem delu bodo imele svoje sanitarije. Nova streha povzroča pridobitev pomožnega ležišča na galeriji. Streha je betonska, krita bo s korci. Odločili smo se tudi za pripravo tople potrošne vode s sprejemniki sončne energije. Postavljeni bodo na betonsko streho, in sicer nad kritino.

Prostor pred jedilnico je dobil drugačno podobo

TOZD .....

PRIJAVNICA za letovanje v počitniškem domu v Seči

Priimek in ime ..... roj. leto .....

Delovno mesto ..... Naslov bivališča .....

Dom želim koristiti od ..... do .....
ali od ..... do .....

(Dva termina sta potrebna zaradi lažje razporeditve)

Družinski člani (navesti poimensko, pri otrocih tudi starost), ki želijo koristiti bivanje v domu:

ime žene ali moža .....

ime in starost otrok .....

Prijavnico oddajte v tajništvo TOZD oz. DSSS do 26. 4. 1984

Podpis .....

TOZD .....

PRIJAVNICA za letovanje v počitniški prikolici v .....

Priimek in ime ..... roj. leto .....

Delovno mesto ..... Naslov bivališča .....

Prikolico želim koristiti od ..... do .....

ali od ..... do .....

(Dva termina sta potrebna zaradi lažje razporeditve)

V prikolici bo poleg mene letovalo še ..... oseb.

Prijavnico oddajte v tajništvo TOZD oz. DSSS do 26. 4. 1984

Podpis .....

CENE

dnevnega pensiona v počitniškem domu in najemnina za prikolice

POČITNIŠKI DOM

1. — za zaposlene v DO, nezaposlene zakonce in otroke nad 12 let	480,00	430,00	400,00
— za otroke od 3—5 let starosti	150,00	140,00	130,00
— za otroke od 6—12 let starosti	300,00	270,00	250,00
— za zakonce, zaposlene v drugi DO	640,00	570,00	530,00
— za člane SOZDA	800,00	750,00	680,00
— za otroke do 12 let	480,00	430,00	400,00

Pred sezono (do 30. 6. 1984) in po sezoni (od 1. 9. 1984 dalje) se cene v 1., 2., 3., in 4. alineji znižajo za 20 %, v 5. in 6. alineji pa za 10 %.

2. Regresiranje oskrbnega dne velja od tri dni dalje, krajše bivanje pa bomo zaračunali po ceni, določeni za posamezne obroke.
3. Menjava v domu bo v naslednjih dneh: 23. 6., 30. 6., 9. 7., 18. 7., 27. 7., 5. 8., 14. 8., 23. 8., 1. 9., 10. 9.
4. Postavljanje šotorov in prikolic pri domu ne bo dovoljeno oz. izjemoma za krajši čas na podaljšanem prostoru parkirišča.

POČITNIŠKE PRIKOLICE

1. Najemnina za prikolice znaša:
  - v sezoni od 30. 6. 1984 do 2. 9. 1984 400,00 din
  - pred sezono in po sezoni 300,00 din
2. Menjava bo v naslednjih dneh: 4. 6., 14. 6., 24. 6., 4. 7., 14. 7., 24. 7., 2. 8., 13. 8., 23. 8., 2. 9., 12. 9., 22. 9.
3. Prikolice bodo nameščene: v Primoštenu (1), na Pagu (4), v Zeleni Laguni (3), v Novem Gradu (3). Če pa bo iz prijavnice razvidno, da je želja zaposlenih za letovanja v bližnjih krajih, bo odbor razpravljal o drugačni razvrstitvi prikolic.

Najemnino za prikolico oz. oskrbnino v domu je treba plačati pri blagajni TO oz. DSSS pred odhodom, ob prejemu odločbe o razvrstitvi.

Upokojili so se

V TO Rečica

JAN JOŽE

je pričel z delom v najtežjem obdobju leta 1941. Leta 1944 je bil nasilno mobiliziran na delo v Nemčijo, od koder se je vrnil po prestanih strahotah druge svetovne vojne domov. Decembra 1945 se je zaposlil v DO LIP Bled, kjer je skupaj z ostalimi delavci sodeloval pri obnovi lesne industrije. Vse do leta 1953 je opravljal pomembno in odgovorno delo polnojarmeničarja. Z ukinitvijo žage na Gorjani se je Jan Jože usposobil za dela in naloge kurjača. Delo v kotlovnici je vzorno opravljal, zato je bil leta 1975 imenovan za vodjo kotlovnice. S prirojenim smislom za organizacijo in vodenje je bil v vseh letih zaposlitve med sodelavci priljubljen in spoštovan. Poleg rednega dela je v letih zaposlitve aktivno sodeloval v delu sindikata in organih upravljanja. Svoje dolgoletne izkušnje je z uspehom prenašal na sodelavce.

RUTAR ANTONIJA

je med redkimi delavkami, ki je 35 let, to je od pričetka dela do upokojitve ostala zvesta naši delovni organizaciji. Februarja 1949 je pričela z delom v zaboju, kjer so bili delovni pogoji izredno težki in pogojeni z ročnim delom. Nešteto m' za bojev večjega formata je zahtevalo pri izdelavi in odpremi velik fizični napor. Z delitvijo proizvodnje je delo pri izdelavi lesne embalaže opuščeno in Rutar Antonija nadaljuje z delom v žagalnici pri krojenju in izdelavi žamanja. Tudi to delo je bilo v takratnih razmerah zelo zahtevno. V zadnjem obdobju je opravljala dela in naloge merilke žaganega lesa v žagalnici in na skladišču. Kjerkoli je delala, je svoje delo opravila dosledno in pošteno.

BIJOL JAKOB

je kot kvalificiran mizar pričel z delom pri mizarjih obrtnikih, ker v prvih letih po vojni še ni bila razvita lesnopredelovalna industrija. Več kot desetletno individualno delo v mizarstvu je izoblikovalo pri njegovem delu izredno natančnost in spretnost. Leta 1962 se je zaposlil v TO Rečica v obratu vrat na Gorjani. S preselitvijo proizvodnje v novozgrajene obratne prostore na Rečici nadaljuje svoje delo v montaži. V zadnjem obdobju je opravljal najbolj zahtevno delo pri odpravi napak v proizvodnji vratnih kril. Bijol Jakob je kljub težavam, ki so ga spremljale skozi njegovo bogato delovno dobo opravil vsako delo pošteno in dosledno, zato je med zaposlenimi užival izjemen ugled in spoštovanje.

KOROŠEC JELKA

je pričela svojo dolgoletno delovno dobo v rodnem kraju na Primorskem pri Gozdni upravi Trnovo. Po dveh letih zaposlitve jo je življenjska pot pripeljala na Bohinjsko Belo, kjer se je zaposlila pri takratnem LIO Boh. Bela v Soteski. Delo je za določen čas prekinila in se povsem posvetila svoji družini in vzgoji otrok. Ponovno se je zaposlila leta 1967, kjer je vse do upokojitve opravljala razna dela kot pomočnik pri obdelovalnih strojih. V zadnjih letih pa je uspešno opravljala dela kot sestavljalec in popravljalec furnirja. Skromne življenjske razmere v rani mladosti so pri njej izoblikovale urejene delovne navade, pridnost in marljivost, ki so jo spremljale v vseh letih aktivnega dela.

PROSIČ JANEZ

je v letih obnove delal kot gozdni delavec pri Gozdni upravi Pokljuka. Leta 1953 se je zaposlil pri DO LIP BLED, kjer je z znanjem gozdnega delavca uspešno opravljal dela na skladišču hlodovine. S svojo prizadevnostjo, marljivostjo in urejenimi delovnimi navadami je hitro napredoval do pomočnika pol-

nojarmeničarja in jarmeničarja. To zahtevno in odgovorno delo je več kot 15 let uspešno opravljal. Težko gozdno delo, ki je trajalo od jutra do večera in delo v obratu žaga je počasi načelo njegovo zdravje. Opustil je delo polnojarmeničarja in pričel opravljati dela in naloge čuvaja — gasilca in v zadnjih letih delo vratarja. V vseh letih zaposlitve je aktivno sodeloval v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih TO in DO. Aktivno je sodeloval pri delu IGD in s svojim strokovnim znanjem mnogo doprinesel k splošni požarnovarnosti kulturi v DO.

MULEJ ANTON

je pričel z delom v Železarni Jesenice, kjer je opravljal v letih od 1946 do 1964 zahtevna in odgovorna dela v obratu valjarne. Avgusta 1964 se je zaposlil v TO Rečica na delih čuvaj — gasilec. S svojim strokovnim znanjem na področju gasilstva je veliko doprinesel, da so bile vse požarnovarnostne naprave in priprave redno vzdrževane. Poleg rednega dela na področju varnosti in požarne varnosti, se je skupaj z IGD prizadeval za čimboljše usposobljenost zaposlenih in pravilno uporabo ročnih gasilnih aparatov v slučaju požara.

Vsem šestim sodelavcem, ki so pričeli z delom v težkem in zahtevnem obdobju, ki je bilo pogojeno z nenehnim odrekanjem in pomanjkanjem, se za dolgoletno delo zahvaljujemo. Njihovo delo je tesno povezano z razvojem lesne industrije pri nas. Vsem želimo ob odhodu v pokoj trdno zdravje in prijetno počutje v krogu svojih najbližjih.

V TO Mojstrana

FRANC MRKŠA

se je rodil 17. decembra 1923 leta v Polju ob Sotli. Osnovno šolo je obiskoval v svojem kraju. Nato se je pričel učiti za mesarja, vendar šole ni končal, kajti na pragu je bila vojna in bil je izseljen zaradi sodelovanja v NOB. Štiri leta je preživel v nemških taboriščih, iz katerih se ni vrnilo nešteto naših rodoljubov. Ko je bil premagan okupator, se je vrnil iz internacije in tako tudi on prijel za lopato in kramp ter obnavljal porušeno in opustošeno domovino.

Leta 1948 se je preselil v Kranjsko goro, kjer si je ustvaril družino in kjer še danes živi. Nekaj časa je bil zaposlen pri železnici in nato še pri Gostinskem podjetju Gorenjka.

Leta 1980 pa se je zaposlil pri LIP BLED — TO Mojstrana kot čuvaj-gasilec. Svoje delo je opravljal vestno in natančno. Ko smo si ob slovesu segli v roke, smo mu zaželeli predvsem zdravja ter da bi še dolga leta užival zaslužen pokoj. Predsednik IO OOS Pintar Janko mu je izročil darilo, ki naj ga spominja na kolektiv, v katerem je preživel zadnja leta pred upokojitvijo.

V TO Rečica:

ERŽEN Rudi, 1964 — Ks les. delavec

v TO Mojstrana:

MAKUC Karol, 1950 — K slikopleskar

v TO Podnart:

LIČAR Silva, 1956 — snažilka

BUKOVAC David, 1954 — K elektro-varilec

ODŠLI IZ DO:

iz TO Tomaž Godec:

PREŽELJ Bernarda, PK — upokojitev

MEDJA Janez, K — upokojitev

iz TO Rečica:

RUTAR Antonija, K — upokojitev

ZUPANČIČ Zdravko, NK — izjava delavca

KLATZER Franc, K — upokojitev

iz TO Mojstrana:

MRKŠA Franc, NK — starostna upokojitev

SVETINA Janez, K — sporazumno

iz TO Podnart:

MIHELIČ Mojca, PK — sporazumno

GUŠIČ Živko, NK — sporazumno

iz DSSS:

LEGAT Ida, VŠ — sporazumno

RODILI SO SE:

GAŠPERIN Matjažu in Teji — hči
AMBROŽIČ Tončki (TO Rečica) — sin
ZUPAN Mirku (TO Rečica) — sin
ROBIČ Mojci (TO Mojstrana) — sin

*Lan in Ran sta se sporekla
in se tisto sredo stepla.
Slabe volje je bil Ran,
ker ga je užalil Lan.
Lan je trdil, da močan je
petkrat bolj kot sosed Ran,
Mladi Ran se pa ne da,
stol izpremeni v drva
in nato zavetja išče,
metla plove čez dvorišče.
Nora metla cilj zgreši,
pa se okno razleti.
Ti prekleti »dec« namarn
v sobi vname se alarm.
Ram za oglom se tišči,
Lan pa žene se boji.
Micka strašno se jezi,
nogo stola v rok' vihti.
Okrog hiše jo pobriše,
skrite pretepače išče.
Če le k' ter' ga dohitim,
kol na glavi mu zdrobim.
Ko vidi, da nobenga ni,
se huda jeza pomiri.
Skoz okno se ji Lan reži,
vesela bod', da žrtev ni.*

Angela

Ko bo pomlad prišla

*Ko bo pomlad prišla in
zadnji sneg v soncu bo
skopnel, kos v grmičju
bo žgolel pesem, radosti
in prebujenja. Čas prihaja
lep, saj se pomlad začinja!*

*Ko bo pomlad prišla, bo
travnike, gozdove, polja v
nežno zeleno odela in prav
povsod bo zemlja zadehtela.
Zakaj ne bi še jaz zapela?
Zakaj ne bila bi vesela?*

Vesna

Veter nagajivi

*Ti veter nagajivi,
zakaj mi kuštraš
moje kodrave lase,
raje se zapodi v park
med gole veje,
morda se ti kak list
pozabljen smeje,
ali pa v tiste kraje,
kjer moj dragi prebiva,
ki ga imam najraje.*

Marička

Kaplji rōse

*V tihi igri jutranjih meglic,
ki jo zmoti prvi sončni žarek
drhtita dve kaplji,
kaplji čisti
kot solzi.*

*Jutranje sape ju zibljejo,
da se počasi zbirata druga
v drugo.*

Nihče ju ne opazi.

*Zdi se mi,
da sva kot kaplje rose
tudi jaz in ti.*

Jana Golja

Glavni in odgovorni urednik:
Peter Debelak, tehnični
urednik: Nada Frelj, člani:
Franc Mencinger, Janez Stare,
Andrej Trojar, Branko Urh,
Anton Noč, Jure Ravnik,
Miro Kelbl in Ciril Kraigher.

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

ANTONA STARETA

se zahvaljujem vsem sodelavcem za podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Boh. Bistrica, 4. 4. 1984

Janez Stare

kadrovske novice

STANJE ZAPOSLENIH ZA MESEC MAREC 1984

	delavcev	pripravnikov
TO Tomaž Godec	482	4
TO Rečica	328	2
TO Mojstrana	80	1
TO Podnart	80	
TO Trgovina	26	
DSSS	85	3
Skupaj:	1081	10

ZAPOSILILI SO SE:

v TO Tomaž Godec:

MIKELJ Jože, 1963 — NK delavec

MAVRIČ Zofija, 1965 — SS — les. tehnik

BENEDIK Franc, 1962 — K elektromehanik

BEZNIK Matjaž, 1963 — NK delavec